

**Prognoza oddziaływania na środowisko
Uproszczonych planów urządzenia lasu dla lasów
położonych na terenie obrębów ewidencyjnych:**

**Cmolas, Hadykówka, Jagodnik, Ostrowy Baranowskie, Ostrowy
Tuszwskie, Poręby Dymarskie położonych w gminie Cmolas
i Huta Komorowska w gminie Majdan Królewski,**

powiat kolbuszowski

na okres od 01.01.2025r. do 31.12.2034r.

Opracował: Eko-Las Dariusz Chromiec

Spis treści

1. Wprowadzenie do aktualnej sytuacji prawnej, administracyjnej i przyrodniczej na terenie objętym Uproszczonymi Planami Urządzenia Lasu, Zawartość UPUL, Metody zastosowane przy opracowaniu prognozy	5
1.1 Podstawa prawna opracowania, główne akty prawne związane z niniejszym opracowaniem	5
1.2 Informacja o zawartości, głównych celach projektów UPUL, powiązanie z innymi dokumentami.....	7
1.3 Metodyka stosowana przy sporządzaniu Prognozy	8
1.4 Położenie administracyjne i przyrodnicze	9
1.5 Funkcjonujące formy ochrony przyrody na terenie obrębów objętych opracowaniem oraz charakterystyczna fauna i flora	10
1.5.1 Ustanowione parki narodowe.....	10
1.5.2 Ustanowione rezerваты przyrody.....	10
1.5.3 Ustanowione parki krajobrazowe.....	11
1.5.4 Ustanowione obszary chronionego krajobrazu	11
1.5.5 Ustanowione Obszary Natura 2000.....	12
1.5.6 Ustanowione użytki ekologiczne	12
1.5.7 Występujące siedliska przyrodnicze	12
1.5.8 Występujące pomniki przyrody.....	13
1.5.9 Charakterystyczna fauna i flora obszaru	13
1.6 Charakterystyka lasów własności prywatnej na opracowywanym terenie	13
1.7 Potencjalne zagrożenia dla ekosystemów leśnych	15
1.7.1 Zagrożenia pożarowe	15
1.7.2 Zagrożenia niebiotyczne	16
1.7.3 Zagrożenia biotyczne	16
2. Przewidywany wpływ realizacji UPUL na środowisko naturalne	16
2.1.Wpływ na ludzi	16
2.2.Wpływ na występujące gatunki zwierząt	17
2.3.Wpływ na występujące gatunki roślin	17
2.4.Wpływ na powietrze.....	17
2.5.Wpływ na powierzchnię ziemi	17
2.6.Wpływ na wodę.....	18

2.7. Wpływ na zasoby naturalne	18
2.8. Wpływ na krajobraz	18
2.9. Wpływ na klimat	18
2.10. Wpływ na dobra kultury materialnej	18
3. Przewidywany wpływ realizacji UPUL na formy ochrony przyrody	19
3.1 Pomniki przyrody	19
3.2 Obszary Chronionego Krajobrazu	19
3.2.1 Obszary Chronionego Krajobrazu położone na opracowanym terenie	19
3.2.2 Zestawienie planowanych zabiegów gospodarczych na OCK	20
3.2.3 Potencjalny wpływ realizacji dokumentu na Obszary Chronionego Krajobrazu	20
3.3 Rezerваты	21
3.4 Użytki ekologiczne	21
3.5 Obszary Natura 2000	21
3.5.1 Obszary Natura 2000 położone na opracowanym terenie	21
3.5.2 Zestawienie planowanych zabiegów gospodarczych na terenie Obszaru Natura 2000 Puszcza Sandomierska	21
3.5.3 Lokalizacja wybranych wyłączeń leśnych na tle Obszaru Natura 2000	22
3.5.4 Siedliska i gatunki będące przedmiotami ochrony na terenie Obszaru Natura 2000 Puszcza Sandomierska	26
3.5.5 (Tabela 6) Potencjalny wpływ realizacji dokumentu na siedliska i gatunki, dla których obszar ma znaczenie szczególne, czyli z oceną ogólną A, B lub C w SDF, wg różnego typu oddziaływań	33
3.5.6 Wpływ realizacji UPUL na integralność Obszaru Natura 2000	35
4 Wpływ realizacji UPUL na inne formy ochrony przyrody, położone poza terenami objętymi opracowaniem	35
5 Zagrożenia powodowane gospodarką leśną (w tryb. art. 52a Ustawy...)	35
6 Działania zapobiegające wystąpieniu znaczących oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektu UPUL	36
7. Rozwiązania alternatywne, ewentualne oddziaływania transgraniczne oraz potencjalne skutki braku realizacji zapisów zawartych w UPUL	36
7.1 Rozwiązania alternatywne	36
7.2. Ewentualne oddziaływania transgraniczne w trakcie realizacji UPUL	37
7.3. Potencjalne skutki braku realizacji UPUL	37

8. Monitorowanie skutków realizacji dokumentu	38
9.Streszczenie w języku niespecjalistycznym	38
10. Wykaz skrótów i symboli.....	40
11.Literatura	41
12.Oświadczenie w trybie Art. 51, ust.2, pkt 1 Ustawy.....	42

1. Wprowadzenie do aktualnej sytuacji prawnej, administracyjnej i przyrodniczej na terenie objętym Uproszczonymi Planami Urządzenia Lasu

1.1 Podstawa prawna opracowania

Obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów „polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie (...) leśnictwa (...) opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko”, lub planów, „których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000” wynika z Art. 46 Ustawy dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach, oddziaływania na środowisko (Dz. U. Z 2024 r. poz. 1112) zwanej dalej „ustawą OOS”.

Zakres prognozy oraz stopień jej szczegółowości został uzgodniony w piśmie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 4 września 2024 r. (WPN.410.1.27.2024.KW.2) oraz piśmie Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 14 października 2024 r. (SNZ.9020.2.16.2024.AL)

Z Art. 51 ustawy OOS wynika, że organ sporządzający projekt uproszczonego planu wykonuje Prognozę zawierającą elementy:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe,

stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,

b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Sporządzona prognoza zawiera powyższe elementy ze szczegółowością wynikającą ze specyfiki projektowanego dokumentu - uproszczonych planów urządzania lasu.

Podstawowe akty prawne regulujące opracowanie projektowanego dokumentu oraz niniejszą Prognozę:

Ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach, oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112);

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478).

Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 530 z późn. zm.);
Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130);

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2024 poz. 54);

Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 82);

Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2021, poz. 2233 z późn. zm.);

Ustawa z 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2187 z późn. zm.);

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzania lasu, uproszczonego planu urządzania lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dz.U.2012.1302),

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409),

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U.2014.1408),

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2022, poz. 2380);

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839);

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 maja 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko Dz.U.2022.1071)

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 roku w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (t.j. Dz. U. 2022, poz.1065 z późn. zm.);

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. 2011, poz. 133 z późn. zm.);

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 lipca 2019 r. w sprawie kryteriów oceny wystąpienia szkody w środowisku Dz.U.2019.1383

Wynikające z prawa międzynarodowego:

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, wraz z późniejszymi zmianami, zwana w skrócie Dyrektywą Ptasią;

Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (wraz z późniejszymi zmianami), zwana w skrócie Dyrektywą Siedliskową;

Dyrektywa Rady 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r.(z późn. zm.) w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzanym środowisku naturalnemu;

Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego, przyjęta w Paryżu dnia 16 listopada 1972 r.

Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, sporządzona w Bonn dnia 23 czerwca 1979 r.

Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk, sporządzona w Bernie dnia 19 września 1979 r.

1.2 Główne cele realizacji UPUL i zawartość opracowań. Powiązanie z innymi dokumentami

I. Głównym celem opracowania projektów uproszczonych planów urządzenia lasu jest umożliwienie prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej. Pod względem prawnym oznacza to, że gospodarowanie lasem i jego zasobami może odbywać się tylko według ważnego uproszczonego planu urządzenia lasu, który sporządza się na okres 10 lat. Cele, dla których wykonano przedmiotowe projekty uproszczonych planów urządzenia lasu, przedstawiają się następująco:

1. inwentaryzacja zasobów leśnych,
2. ocena stanu lasu,
3. ocena zagrożeń lasu,
4. ustalenie ramowych zadań z uwzględnieniem hodowli lasu, ochrony lasu i ochrony przyrody w lasach,
5. opracowanie map gospodarczych.

II. Projekty UPUL zawierają:

- 1 Opis ogólny - zawiera: Nadzór nad lasami – wskazanie nadzorcy, Warunki przyrodnicze: - określenie krainy i dzielnicy przyrodniczo leśnej, zestawienie siedliskowych typów lasu z określeniem typu drzewostanu zgodnie z aktualnie obowiązującymi zasadami hodowli lasu, ramowy skład odnowień i zalesień, określenie maksymalnej miąższości możliwej do pozyskania w oparciu o aktualnie obowiązujące wieki rębności i etaty cięć, informacje i zalecenia dotyczące ochrony przyrody.
- 2 Opisy taksacyjne lasu – szczegółowa inwentaryzacja zasobów leśnych, wskazania dla gospodarki leśnej na najbliższe 10-cio lecie, zestawienia tabelaryczne z zakresu hodowli, ochrony i użytkowania lasu.
- 3 Rejestr działek leśnych - wykaz ilościowych i powierzchniowych zadań dla poszczególnych właścicieli, z wykazami i zestawieniami działek i właścicieli.
- 4 Opracowania graficzne.

III. Powiązanie z innymi dokumentami.

Uproszczony plan urządzenia lasu wpisuje się w założenia Programu ochrony środowiska dla powiatu kolbuszowskiego na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2029.

Istnieje ścisłe powiązanie – podporządkowanie UPULu aktom prawnym, wymienionych w p. 1.5.4-5, dotyczących obszarów chronionych.

Wymienione dokumenty opierając się na aktach prawa wyższego rzędu, wyznaczają ramy dla prowadzenia gospodarki leśnej. Zaproponowane w nich zasady ochrony zostały wzięte pod uwagę przy sporządzaniu projektów UPUL.

1.3 Metody zastosowane przy opracowaniu prognozy.

Metody zastosowane przy sporządzeniu prognozy - opis stanu środowiska wykonano w oparciu o metody opisowe, z wykorzystaniem opisów taksacyjnych lasu oraz danych zawartych w Standardowym Formularzu Danych dla Obszaru Natura 2000 Puszcza Sandomierska. W ocenie oddziaływania na środowisko, w tym na chronione siedliska i gatunki wykorzystano wiedzę ekspercką, opartą na wieloletniej praktyce i wypracowanych metodach planowania i prowadzenia gospodarki leśnej.

Analizę prowadzono równolegle z pracami urządzeniowymi wg typowych dla tego rodzaju opracowań etapów:

Etap I - Zdefiniowanie problemu.

„Problemem” z punktu widzenia planowania gospodarki leśnej jest konieczność odstępstwa od standardowych metod postępowania w fazie planowania i realizacji gospodarki leśnej. Z punktu widzenia ochrony siedlisk i gatunków problemem jest ingerencja człowieka w wyniku m.in. prowadzonej gospodarki.

W celu identyfikacji i czytelnego przedstawienia lokalizacji i rozmiarów obszarów wymagających indywidualnego planowania sporządzono, w fazie prac wstępnych podkłady mapowe zawierające warstwy tematyczne, dotyczące zasięgu lasów mających wejść w zakres opracowania i lokalizacji obszarów chronionych.

Etap II - (Faza prac przygotowawczych) Opracowanie modelu i kolejności (ścieżki) postępowania, determinowanej hierarchią ważności celów (gospodarcze - ochronne). Na tym etapie wykluczane są te elementy planowania urządzeniowego, które w świetle opracowań

środowiskowych, m.in. przewodników metodycznych i monitoringu siedlisk prowadzonych przez GIOŚ, są z założenia sprzeczne z celami ochrony.

(Przykładowo - odejście od kontynuowania rębni, wynikającej z analizy gospodarki przeszłej, w sytuacji, gdy ta forma gospodarowanie potencjalnie zagraża chronionemu siedlisku.)

Etap III - Zbieranie informacji (faza prac terenowych) Na tym etapie pozyskiwane są informacje opisowe łącznie ze szczegółową lokalizacją wyłączeń leśnych - drzewostanowych i siedliskowych - na tle obszarów chronionych.

Etap IV - Analiza uzyskanych informacji (faza prac terenowych) polega głównie na identyfikacji miejsc konfliktu pomiędzy gospodarką i ochroną przyrody na terenach lasów.

Etap V - Formułowanie ostatecznych wniosków. Podejmowane są decyzje, na podstawie wiedzy „eksperckiej” odnośnie rodzaju i intensywności zabiegów pielęgnacyjnych, wyznaczenia wyłączeń (stref) wokół chronionych siedlisk - zasięg tych stref zależy od indywidualnych uwarunkowań leśnych oraz specyfiki obszaru chronionego i ma wg wykonawcy planu gwarantować, co najmniej neutralność gospodarki leśnej w odniesieniu do chronionych obiektów.

W celu przedstawienia w czytelny sposób oceny wpływu na w/w wykorzystano analizę macierzową, uproszczoną i dostosowaną do tego opracowania.

Sporządzona prognoza wyklucza negatywny wpływ realizacji UPUL na elementy środowiska naturalnego. Objęte są one dostateczną ochroną zapewnianą im przez ustanowione dotychczas regulacje prawne, zapewniające ochronę i zachowanie specyfiki poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego

1.4 Położenie administracyjne i przyrodnicze

Umiejscowienie i krótka charakterystyka wsi objętych opracowaniem

Megaregion	Region Karpacki
Prowincja	Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym
Podprowincja	Podkarpacie Północne
Makroregion	Kotlina Sandomierska
Mezoregiony	Płaskowyż Kolbuszowski

Tabela 1: Umiejscowienie gmin w ramach podziału fizyczno-geograficznego.

Gminy Cmolas i Majdan Królewski położone są w województwie podkarpackim, w powiecie kolbuszowskim, stanowią północno-zachodnią część powiatu. Powiat kolbuszowski położony jest w północno-zachodniej części województwa podkarpackiego.

Obszar gmin Cmolas i Majdan Królewski znajduje się pod wpływem klimatu czarnomorskiego. Zasadniczy wpływ na kształtowanie pogody i klimatu mają czynniki cyrkulacyjne (rzeźba terenu, kierunki napływu mas powietrza, wysokość nad poziomem morza, stosunki hydrograficzne, szata roślinna). Powiat charakteryzuje się niezbyt ostrą zimą, umiarkowanie wilgotnym latem, o długim okresie wegetacyjnym, średnim rocznym

zachmurzeniem, średnią roczną sumą opadów na poziomie 600-700 mm, o dominacji wiatrów zachodnich i znaczącym udziale wiatrów południowo-zachodnich. Region ten odznacza się przewagą korzystnych cech klimatycznych dla rolnictwa. Średnia roczna temperatura powietrza to ok. 8 stopni C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec z temperaturą średnią ok. 19 stopni C, najchłodniejszym styczeń z temperaturą ok. 4 stopni C.

Dodatkowe informacje w akapicie dotyczącym zagrożeń niebiotycznych występujących na opracowywanym obszarze.

Rys1. Położenie gmin Cmolas i Majdan Królewski w granicach powiatu kolbuszowskiego.

Rys2. Położenie powiatu w granicach województwa podkarpackiego.

1.5 Funkcjonujące formy ochrony przyrody na terenie wsi objętych opracowaniem oraz charakterystyczna fauna i flora:

1.5.1 Ustanowione parki narodowe:

Teren wsi objętych opracowaniem nie pokrywa się z obszarami ochrony przyrody typu Parki Narodowe.

1.5.2 Ustanowione rezerваты przyrody:

Teren lasów objętych opracowaniem nie pokrywa się z obszarami ochrony przyrody typu rezerwat przyrody. Na terenach Państwowego Gospodarstwa Leśnego we wsiach Huta Komorowska i Ostrowy Baranowskie znajduje się rezerwat (**PL.ZIPOP.1393.RP.1632**) „Dolina Smarkatej” wraz z otuliną, utworzony Zarządzeniem RDOŚ w Rzeszowie z dnia 2 kwietnia 2024 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Dolina Smarkatej” (Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego z 2024 r. poz. 1831). „Dolina Smarkatej” jest rezerwatem krajobrazowym. Powierzchnia rezerwatu 55,94 ha, powierzchnia otuliny 155,11 ha. Celem ochrony w rezerwacie przyrody jest zachowanie naturalnego charakteru rzeki Smarkata z niezaburzonymi procesami fluwialnymi i torfotwórczymi.

W Ostrowach Baranowskich, również na terenie Lasów Państwowych, zlokalizowany jest rezerwat (**PL.ZIPOP.1393.RP.161**) „Jaźwiana Góra”, utworzony Obwieszczeniem Wojewody Podkarpackiego z dnia 17 stycznia 2002 r. w sprawie wykazu rezerwatów przyrody, (Dziennik Urzędowy Województwa Podkarpackiego z 2002 r. Nr 3, poz. 62). Jest to rezerwat fitocenotyczny, o powierzchni 4,02 ha, celem ochrony rezerwatu jest zachowanie fragmentu lasu obrazującego różne stadia regeneracji naturalnego drzewostanu jodłowo-bukowego,

posiadającego szczególne znaczenie przyrodnicze i krajobrazowe w otoczeniu mało urozmaiconych drzewostanów sosnowych.

1.5.3. Ustanowione parki krajobrazowe:

Teren wsi objętych opracowaniem nie pokrywa się z obszarami parków krajobrazowych.

1.5.4 Ustanowione obszary chronionego krajobrazu:

Sokołowsko-Wilczowolski Obszar Chronionego Krajobrazu - **PL.ZIPOP.1393.OCHK.187.**

Akty prawne:

Rozporządzenie Nr 35 Wojewody Rzeszowskiego z dnia 14 lipca 1992 r. w sprawie zasad zagospodarowania obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa rzeszowskiego Dz. Urz. z 1992 r. Nr 7, poz. 74.

Rozporządzeniem nr 80/05 Wojewody Podkarpackiego z dnia 31 października 2005 r. w sprawie Sokołowsko-Wilczowolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. U. Woj. Podkarpackiego nr 138, poz. 2106).

Uchwała Nr XXXIX/785/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 października 2013 r. w sprawie Sokołowsko-Wilczowolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu Dz. Urz. z 2013 r. poz. 3587.

-Powierzchnia – 24276 ha,

-Ustanowiony w celu prowadzenia czynnej ochrony ekosystemów Obszaru, realizowanej w ramach racjonalnej gospodarki rolnej i leśnej, polegającej na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.

-Na terenie tym występują bory mieszane oraz grądy. Zdarzają się także fragmenty buczyny karpackiej. Nad potokami spotykamy lasy łęgowe i torfowiska. Atrakcją krajobrazową jest zalew Maziarnia w Wilczej Woli. Podobnie, jak w całej Puszczy Sandomierskiej, występują tu liczne ssaki i ptaki. Bardzo bogaty jest świat owadów. Możemy tu spotkać m.in. modliszkę zwyczajną.

Mielecko-Kolbuszowsko-Głogowski Obszar Chronionego Krajobrazu

PL.ZIPOP.1393.OCHK.179. Utworzony 14 lipca 1992 r.

Akty prawne:

Rozporządzenie Nr 35 Wojewody Rzeszowskiego z dnia 14 lipca 1992 r. w sprawie zasad zagospodarowania obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa rzeszowskiego Dz. Urz. z 1992 r. Nr 7, poz. 74.

Rozporządzenie Nr 79/05 Wojewody Podkarpackiego z dnia 31 października 2005 r. w sprawie Mielecko-Kolbuszowsko-Głogowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. U. Woj. Podkarpackiego nr 138, poz. 2105)

Uchwała Nr XXXIX/785/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 października 2013 r. w sprawie Mielecko-Kolbuszowsko-Głogowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu Dz. Urz. z 2013 r. poz. 3588.

-Powierzchnia – 49706 ha,

-Ustanowiony w celu zachowania i ochrony bogatej bioróżnorodności obszarów rolno-łąkowych i rolno-leśnych.

-Mielecko-Kolbuszowsko-Głogowski Obszar Chronionego Krajobrazu zajmuje fragment Płaskowyżu Kolbuszowskiego o krajobrazie rolniczo-leśnym. Występuje tu duża różnorodność środowisk - od piaszczystych wydmy do bagien torfowisk i wód. Występują tu bory i bory mieszane, lasy mieszane, olsy, łęgi, kwaśne łąki, szuwały oczeretowe, mannowe, zbiorowiska wydmy, ziołoroślowe, trzęślicowe, łąki ostrożeńcowe i rajgrasowe.

1.5.5 Ustanowione obszary Natura 2000:

PLB180005 Puszcza Sandomierska

Obszar specjalnej ochrony ptaków z datą zaklasyfikowania październik 2007 r. Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie, z dnia 20 listopada 2023 r., ustanowiono dla obszaru **Plan zadań ochronnych**. (Dziennik Urzędowy Województwa Podkarpackiego z dnia 21 listopada 2023 r. Poz. 5109).

Inne akty prawne:

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Dz.U.2007.179.1275.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków. Dz.U.2011.25.133.

-Powierzchnia – 129304,13 ha,

Obszar położony jest w południowo-wschodniej części Polski w widłach Wisły i Sanu.

Obejmuje znaczną część jednego z większych leśnych kompleksów w Polsce ciągnącego się południkowo na terenie Kotliny Sandomierskiej pomiędzy Tarnobrzegiem i Stalową Wolą na północy i Rzeszowem na południu. W przeszłości teren ten został częściowo odlesiony tworząc obecnie mozaikę lasów i terenów rolniczych,

-Obszar stanowi bardzo cenną ostoję wielu gatunków ptaków. Stwierdzono tu występowanie 43 gat. ptaków z zał. I Dyrektywy Ptasiej. Obszar cenny z punktu widzenia liczebności bociana czarnego, bociana białego, ptaków drapieżnych i derkacza (powyżej 1% populacji polskiej). W przypadku kraski, podgorzałki i czapli białej obszar stanowi miejsce gniazdowania ponad 10% populacji gatunków w Polsce, jest więc jedną z kluczowych ostoi dla ich zachowania. Ponadto, obszar jest miejscem liczego występowania w okresie lęgowym świergotka polnego, lelka, dudka, dzięciołów (średniego, czarnego, białoszyjnego, zielonosiwego i zielonego), gąsiorka, skowronka borowego, trzmiełojada, jarzębatki, ortolana).

1.5.6 Ustanowione użytki ekologiczne:

Na obszarze lasów objętych opracowaniem nie występują formy ochrony przyrody typu użytki ekologiczne. Na terenie gruntów Państwowego Gospodarstwa Leśnego we wsiach Poręby Dymarskie i Cmolas zlokalizowany jest Użytek ekologiczny Źródlica **PL.ZIPOP.1393.UE.1806012.74**, ustanowiony Rozporządzeniem Nr 58/96 Wojewody Rzeszowskiego z 06.12.1996 r. w sprawie uznania niektórych obszarów województwa rzeszowskiego za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Rzeszowskiego z 16.12.1996 r. Nr 15, poz. 175).

Inne akty prawne: 1) Rozporządzenie Wojewody Podkarpackiego z 07.08.2002 r. zmieniające rozporządzenie Nr 58/96 Wojewody Rzeszowskiego z 06.12.1996 r. w sprawie uznania niektórych obszarów województwa rzeszowskiego za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 31.08.2002 r. Nr 53, poz. 1060). 2) Uchwała nr XIII/96/19 Rady Gminy Cmolas z dnia 27 grudnia 2019 r. w sprawie użytku ekologicznego „Źródlica” (Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego z 2020 r. poz. 575). Powierzchnia użytku ekologicznego „Źródlica” to 3,2370 ha, szczególnym celem ochrony użytku ekologicznego jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych ekosystemów łąk śródleśnych.

1.5.7 Występujące siedliska przyrodnicze:

Na obszarze wsi objętych opracowaniem nie występują formy ochrony przyrody typu siedlisko przyrodnicze.

1.5.8 Występujące pomniki przyrody:

Na terenie wsi objętych opracowaniem znajdują się 23 pomniki przyrody ożywionej, 15 na terenie wsi Poręby Dymarskie oraz 8 na terenie wsi Huta Komorowska. Wszystkie pomniki zlokalizowane są na działkach Lasów Państwowych, poza opracowanymi lasami.

1.5.9 Charakterystyczna fauna i flora obszaru:

Według podziału geobotanicznego Polski obszar gmin Cmolas i Majdan Królewski jest położony w Krainie Kotliny Sandomierskiej w obrębie Puszczy Sandomierskiej. Obszar odznacza się przewagą zbiorowisk antropogenicznych i półnaturalnych, użytkowanych przez człowieka, jako łąki i pastwiska (około 17% powierzchni). Najbardziej rozpowszechnionym jest synantropijne zbiorowisko chwastów polnych, towarzyszące uprawom zbożowym i okopowym, zajmującym około 56% powierzchni. Lasy pokrywają w omawianych gminach 37% powierzchni. Według podziału na krainy zoogeograficzne Polski, teren gmin objętych opracowaniem znajduje się w Krainie Niziny Sandomierskiej. W krainie tej przeważają gatunki nizinne, środkowoeuropejskie. Z południowego wschodu wnikają tu przedstawiciele fauny pontyjskiej, a nielicznie górskiej. Dotyczy to głównie ptaków, które często wykraczają poza potencjalny zasięg występowania w poszukiwaniu dogodnych warunków życiowych. Większość zwierząt występuje na terenach leśnych. Najliczniej występują tu łowne gatunki ssaków leśnych: sarna, jeleń europejski, dzik, zając, lis. Coraz częściej spotykanymi są bóbr i wydra. Największą grupę zwierząt w gminie stanowią ptaki. Najczęściej spotykane są: bocian biały, krogulec, puszczyk, czajka, dzięcioł czarny, dzięcioł duży, skowronek polny, sówka, kawka, wrona, gawron, kruk, słowik szary, wróbel, mazurek, trznadel, kuropatwa, bażant, turkawka, muchołówka. Lasy są schronieniem wielu rzadkich, puszczańskich gatunków ptaków takich jak: bocian czarny, trzmiełojad. Inny jest skład gatunkowy zwierząt związanych ze środowiskiem pól i łąk. Dominuje tu drobna zwierzyna łowna, liczne gatunki gryzoni, szkodniki pól uprawnych oraz ptaki. Należą do nich: sarna odmiany polnej, zając, bażant, kuropatwa, skowronek, świergotka, pliszka, czajka. Z gadów na terenie gmin można spotkać jaszczurki: żmiję i żyworódkę, żmiję zygzakowatą, zaskrońca oraz żaby i ropuchy. O bogactwie fauny na badanym terenie świadczy fakt, że występują tu gatunki zwierząt, które ze względu na swą rzadkość znalazły się w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt Chronionych.

1.6 Charakterystyka lasów własności prywatnej na opracowywanym terenie

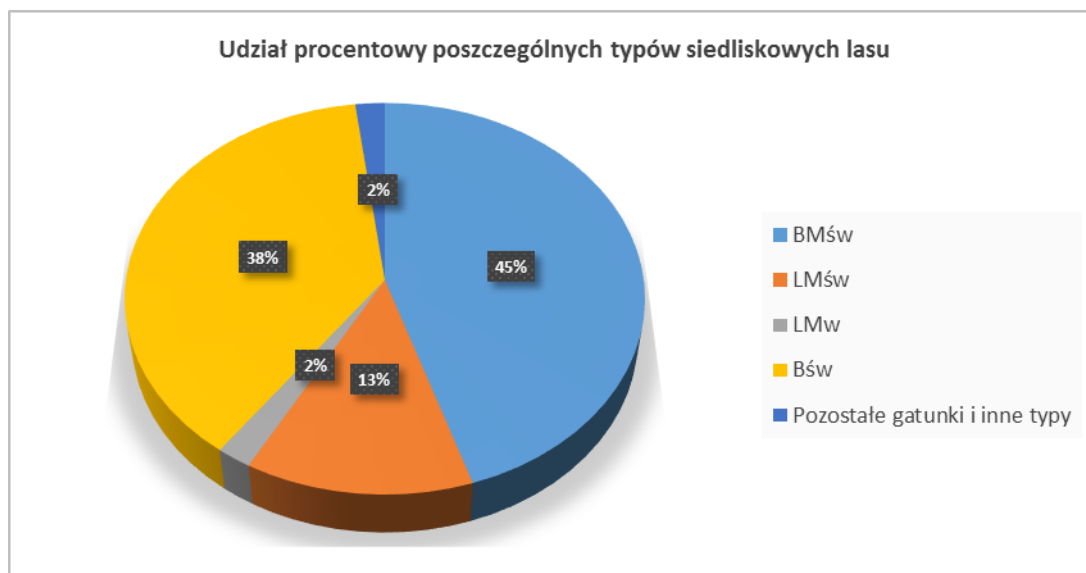
Opracowanie obejmuje lasy własności prywatnej oraz wspólnoty gruntowe na terenie obrębów ewidencyjnych: Cmolas, Hadykówka, Huta Komorowska, Jagodnik, Ostrowy Baranowskie, Ostrowy Tuszowskie i Poręby Dymarskie o łącznej powierzchni 1624,89 ha. Przeciętny zapas drzewostanu na opracowywanym terenie wynosi 204 m³/ha.

Struktura typów siedliskowych jest stosunkowo mało zróżnicowana, opisywane lasy zajmują w większości ubogie siedliska borów i borów mieszanych, położonych na wyniesieniach terenu, z niskim poziomem wód gruntowych. Typami posiadającymi największy udział są bór mieszany świeży (ponad 45%) oraz bór świeży (38%). Siedliska wilgotne występujące w obniżeniach terenu oraz wzdłuż cieków wodnych stanowią marginalny udział wśród typów siedliskowych i zajmują łącznie około 3,6% powierzchni opisywanych lasów.

Gatunkami panującymi na największym obszarze objętym opracowaniem są sosna (ok. 80%), która jednocześnie jest najpowszechniejszym gatunkiem iglastym. Z gatunków liściastych największy udział ma brzoza (ok. 13%) i kolejno Ol (ok. 4%)

Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia [ha]
Bs	0,43
Bśw	616,55
Bw	4,42
BMśw	737,59
BMw	13,18
LMśw	208,73
LMw	39,52
Ol	1,11
Lśw	3,29
LL	0,07
Inne grunty	14,056
RAZEM	1638,8860

Tabela 2 Zestawienie udziału powierzchniowego typów siedliskowych dla lasów położonych na terenie objętym opracowaniem.

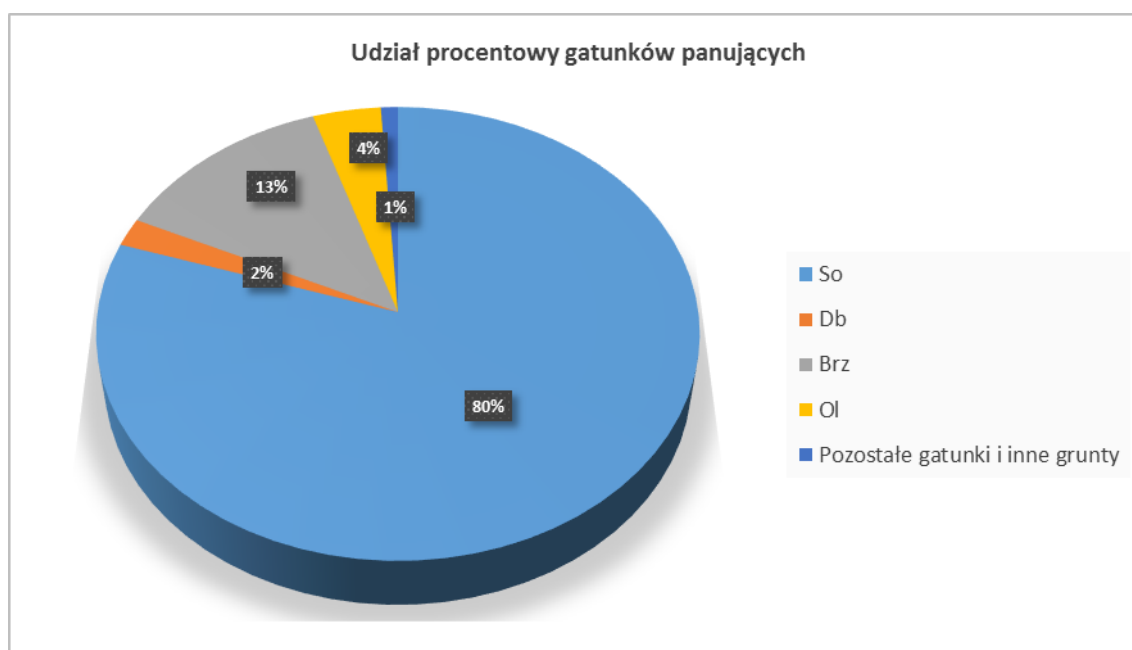

Rys.3 Udział procentowy poszczególnych typów siedliskowych lasu

Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]
SO	1303,79
MD	0,18
ŚW	0,69
BK	0,20
DB.C	0,36
KL	0,52
JD	0,62
JŚ	0,25
GB	0,57

BRZ	210,39
OL	68,54
AK	2,52
OS	2,22
DB	34,04
Inne grunty	14,056
RAZEM	1638,8860

Tabela 3 Zestawienie powierzchniowe występowania poszczególnych gatunków panujących w drzewostanach objętych opracowaniem.

Rys.4 Udział procentowy powierzchni wyłączeń dla poszczególnych gatunków panujących.

1.7 Potencjalne zagrożenia dla ekosystemów leśnych

1.7.1 Zagrożenia pożarowe

Zagrożenia pożarowe zależne są w znacznej mierze od świadomości właścicieli lasów prywatnych oraz od wypełniania przez nich zaleceń odnośnie ochrony przeciwpożarowej na terenie posiadanych przez nich lasów. Niezależnie od czynników ludzkich, również same długotrwałe susze, głównie występujące w okresie letnim mogą być powodem powstania zagrożenia pożarowego. W końcu bardzo dużą rolę odgrywa stan sanitarny lasów, kluczową rolę odgrywa tu realizacja UPUL, w tym wykonywanie wskazań dotyczących zakładania pasów p.poż. i oczyszczanie z martwych drzew, krzewów i chrustu 30 metrowej strefy wzdłuż dróg publicznych i torów kolejowych. Wskazania te wynikają z Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 roku w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (tj. Dz. U. 2022, poz.1065 z późn. zm.). Zgodnie z cyt. Rozporządzeniem, z uwagi na kryterium powierzchni kompleksów leśnych, dla lasów wsi Ostrowy Tuszowskie wyznaczono: dojazdy pożarowe, ujęcia wody do celów p.poż. i sposoby obserwacji lasu w zależności od stopnia zagrożenia.

1.7.2 Zagrożenia niebiotyczne

Bardzo silne wiatry mogą być źródłem bardzo rozległych i nieodwracalnych uszkodzeń drzewostanów, bardziej podatne są drzewostany silnie przerzedzone o małym zwarcie. Powodem takiego stanu rzeczy jest pozaplanowy wyręb lasów prywatnych. Inną przyczyną uszkodzeń powodowanych przez wiatr jest nagłe odsłonięcie drzewostanu od strony zachodniej czy północno-zachodniej w wyniku zakładanych zrębów niezgodnie z planami urządzenia lasu. Bardzo silne wiatry występują na opracowywanym terenie stosunkowo rzadko. Długotrwałe opady ciężkiego, mokrego śniegu mogą powodować typowo mechaniczne uszkodzenia elementów drzewostanu, do najbardziej dotkliwych należą uszkodzenia młodników, szczególnie iglastych. Wynikające z różnych przyczyn (wahania poziomu wód gruntowych, długotrwałe okresy bez opadów itp.) niedobory lub nadmiar wody stanowią zagrożenia dla drzewostanów między innymi zwiększając podatność na szkodliwą działalność owadów. Na opracowywanym obszarze nie występują długotrwałe okresy suszy, co jest charakterystyczne dla umiejscowienia obszaru w obrębie określonej strefy klimatycznej, nie prowadzi się również szeroko zakrojonych prac melioracyjnych.

1.7.3 Zagrożenia biotyczne

W trakcie prac terenowych stwierdzono jedynie pojedyncze oznaki żerowania szkodników pierwotnych drzew. Jedynie drzewostany sosnowe powstałe na gruntach porolnych narażone są na wpływ huby korzeniowej, czemu przeciwdziałać należy przez dążenie do jak najszybszej przebudowy drzewostanu (nawet w III klasie wieku) i usunięcie opanowanych sosen. Jeśli chodzi o zagrożenia biotyczne ze strony zwierzyny, największe szkody wyrządzają jeleniowate uszkadzające głównie uprawy i młodniki w wyniku spalowania i zgryzania. Inną przyczyną uszkodzeń jest żerowanie bobra europejskiego, uszkadzającego miejscami znaczne powierzchnie drzewostanu, jednak z uwagi na ochronę w/w gatunku uszkodzenia te należy uznać za koszty konieczne.

Ogólny stan zdrowotny drzewostanów przedstawia się dobrze, nie stwierdzono innych przyczyn zagrażających kondycji opisywanych lasów.

2. Przewidywany wpływ realizacji UPUL na środowisko naturalne

2.1. Wpływ na ludzi

Planowanie zadań gospodarczych w UPUL oparto na zasadach trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, gwarantującej utrzymanie lub powiększenie zasobów leśnych (drzewnych) realizowanych poprzez przebudowę i odnowienia drzewostanów z dostosowywaniem docelowych składów gatunkowych do założonego modelu, zgodnego z założeniami Zasad Hodowli Lasu. W efekcie powstaną drzewostany o zróżnicowanej strukturze wiekowej, przestrzennej i gatunkowej. Powiększenie zasobów leśnych wpłynie pozytywnie nie tylko na zasoby surowca, ale również na wszelkie poza produkcyjne funkcje lasu. Innym istotnym aspektem są zaniedbania i nieterminowość prowadzenia prac związanych z gospodarką leśną, opisane lasy są dostępne dla turystyki i rekreacji, część jest położona przy drogach publicznych stąd wszelkie zaniedbania mogą stanowić bezpośrednie zagrożenie dla ludzi. Terminowa, zgodna z zasadami BHP, realizacja zadań zawartych w UPUL wpłynie na ludzi pozytywnie w ujęciu długookresowym i neutralnie w ujęciu krótkookresowym.

2.2.Wpływ na występujące gatunki zwierząt

Na obszarach leśnych objętych UPUL stwierdzono występowanie gatunków zwierząt łownych (ustawa Prawo łowieckie (Dz.U.05.127.1066, ze zm.). Są to sarna, jelen, dzik oraz zając. W/w ustawa zapewnia ochronę prawną zwierzyny łownej odnośnie tworzenia warunków bezpiecznego jej bytowania (m.in: zwalczanie kłusownictwa, zakazy płoszenia, łapania, przetrzymywania, ranienia i zabijania, zakazy posiadania jaj i piskląt, niszczenia gniazd, nor, legowisk). Odnośnie zwierzyny łownej ujętej w ustawie Prawo łowieckie, realizacja UPUL będzie miała w najgorszym razie neutralny wpływ na stan ich populacji i warunki bytowania. Stwierdzić należy, że zabiegi wynikające z realizacji UPUL odnoszą się do konkretnych wyłączeń leśnych, dla których zostały zaplanowane. Z tego względu, zniwelowane do minimum są ewentualne zagrożenia dla obszarów znajdujących się w ich bezpośrednim bądź dalszym sąsiedztwie, a więc również dla występujących tam gatunków zwierząt. Wpływ na poszczególne gatunki stanowiące przedmiot ochrony w ramach Obszaru Puszcza Sandomierska omówiono w dalszej części.

2.3.Wpływ na występujące gatunki roślin

Potencjalnie największym zagrożeniem z punktu widzenia ochrony roślin jest mechaniczne przygotowanie gleby poprzedzające odnowienia lasu i uszkodzenia pokrywy gleby w czasie zrywki drewna. Przy planowaniu całego procesu pozyskania drewna kierowano się potrzebą wyeliminowania bądź ograniczenia negatywnego wpływu na pokrywę glebową i runo leśne, wszędzie tam gdzie jest to możliwe projektowano rębnie złożone, w sytuacjach gdzie nie można uniknąć projektowania zrębów, jako potencjalnie najbardziej inwazyjnych procesów, zaleca się pozostawianie zwartych kęp i grup starodrzewi, chroniących płyty roślin będących pod ochroną. Dodatkowo przy występujących gatunkach roślin chronionych zalecano wykonywanie zabiegów wyłącznie w okresach zalegania pełnej pokrywy śnieżnej. Nie planuje się wykonywania czynności o wpływie szerszym niż przewiduje cel główny zabiegu, tj. melioracji wodnych, nawożenia mineralnego czy stosowania środków chemicznych. Wpływ realizacji UPUL na chronione gatunki roślin w ujęciu długoterminowym będzie neutralny.

2.4.Wpływ na powietrze

Negatywny wpływ gospodarki leśnej ogranicza się do krótkotrwałych, emisji spalin podczas ścińki i wywozu drewna. Zabiegi wykonywane są w znacznych odstępach czasowych, bez koncentrowania udziału sprzętu emitującego znaczne ilości spalin. Jednocześnie projekt dokumentu zakłada częściową przebudowę drzewostanów, wprowadzanie gatunków biocenotycznych, zwiększających odporność drzewostanów oraz ilość biomasy przyswajającej, CO₂. W ogólnym rozrachunku wpływ na powietrze należy uznać za pozytywny lub neutralny.

2.5.Wpływ na powierzchnię ziemi

Potencjalnie najbardziej negatywny wpływ na powierzchnię ziemi mają prace mechaniczne związane z przygotowaniem powierzchni do odnowień oraz proces zrywki drewna. Przy projektowaniu zadań związanych z odnowieniami w miejscach gdzie konieczne jest mechaniczne przygotowanie gleby, zaleca się stosowanie takich form przygotowania, które w jak najmniejszym stopniu uszkadzają pokrywę gleby. Nie projektuje się zakładania szlaków zrywkowych, opisywane tereny są łatwo dostępne dla lekkich środków transportu (wywózki drewna), będących w posiadaniu właścicieli lasów prywatnych. Wpływ na powierzchnię ziemi jedynie lokalnie i krótkoterminowo może okazać się negatywny. W okresie długofalowym przeważa jednak wpływ jednoznacznie pozytywny, w wyniku prowadzonej

właściwie gospodarki leśnej nastąpi intensyfikacja procesów glebowych, szybszy rozwój runa leśnego i młodego pokolenia lasu, co dodatkowo zabezpieczy powierzchniowe warstwy gleby przed erozją, szczególnie na obszarach skarp nadrzecznych. Wpływ realizacji UPUL na powierzchnię ziemi: krótkoterminowo i ściśle lokalnie - potencjalnie negatywny lub neutralny, długoterminowo - wpływ pozytywny.

2.6. Wpływ na wodę

W UPUL nie zaplanowano zabiegów gospodarczych mających wpływ na stan, a w tym, jakość zasobów wodnych, projekt dokumentu nie zawiera wskazań dotyczących nawożenia, stosowania chemicznych środków ochrony roślin, melioracji lub innych regulacji wodnych. Skutki wprowadzania zaleceń gospodarczych należy uznać za pomijalne, a wpływ realizacji UPUL za neutralny.

2.7. Wpływ na zasoby naturalne

Realizacja założeń UPUL umożliwi prowadzenie gospodarki leśnej skutkującej zachowaniem i powiększeniem zasobów drzewnych oraz trwałością wszystkich funkcji lasu. Zgodnie ze stosownymi rozporządzeniami, etat cięć w drzewostanach wyznaczonych do użytkowania przed rębego nie będzie przekraczał 20% miąższości określonej w UPUL. Jako etat cięć w drzewostanach rębnych przyjmowano etat zgodny z potrzebami hodowlanymi lasu. Dokumentem, do którego odnoszą się działania jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dz.U.2012.1302). Realizacja UPUL przyniesie skutki w postaci ustabilizowania trwałości i odporności lasów własności prywatnej na terenach nimi objętych oraz Intensyfikację funkcji produkcyjnej poprzez wprowadzanie gatunków zgodnych z typami gospodarczymi lasu. Wpływ realizacji UPUL na zasoby naturalne - pozytywny.

2.8. Wpływ na krajobraz

Zadania gospodarcze projektowane w UPUL zgodne są z modelem trwałej i zrównoważonej gospodarki leśnej gwarantującej utrzymanie lub powiększenie zasobów leśnych (drzewnych) realizowanych poprzez przebudowę i odnowienia drzewostanów z dostosowywaniem docelowych składów gatunkowych do założonego modelu, zgodnego z założeniami Zasad Hodowli Lasu. W efekcie powstaną drzewostany o zróżnicowanej strukturze wiekowej, przestrzennej i gatunkowej. Powiększenie zasobów leśnych wpłynie pozytywnie nie tylko na zasoby surowca, ale również na wszelkie pozaprodukcyjne funkcje lasu, w tym na funkcje krajobrazowe. Wpływ realizacji UPUL na krajobraz w ujęciu długofalowym należy uznać za pozytywny.

2.9. Wpływ na klimat

Ewentualne ingerencje możliwe są jedynie w lokalny mikroklimat. W ujęciu krótkoterminowym wpływ potencjalnie negatywny, długoterminowo, dzięki powiększaniu zasobów leśnych, wpływ pozytywny. Wpływ realizacji UPUL na klimat w ujęciu szerszym – neutralny.

2.10. Wpływ na dobra kultury materialnej

Zadania określone w UPUL nie odnoszą się bezpośrednio ani pośrednio do dóbr kultury materialnej, jednocześnie plany nie obejmują zabytkowych parków, a realizacja zadań gospodarczych pozostanie bez wpływu na tereny poza granicami lasów prywatnych. Wpływ UPUL - neutralny.

3. Przewidywany wpływ realizacji UPUL na formy ochrony przyrody

3.1 Pomniki przyrody

Istniejące na terenie wsi Huta Komorowska i Poręby Dymarskie pomniki przyrody są zlokalizowane na gruntach Lasów Państwowych, poza zakresem opracowania ujętym w UPUL.

3.2 Obszary Chronionego Krajobrazu.

3.2.1 Obszary Chronionego Krajobrazu położone na opracowanym terenie.

1. Sokołowsko-Wilczowolski Obszar Chronionego Krajobrazu.

2. Mielecko-Kolbuszowsko-Głogowski Obszar Chronionego Krajobrazu.

Zgodnie z rozporządzeniem nr 79/05 Wojewody Podkarpackiego z dnia 31 października 2005 r. w sprawie Mielecko-Kolbuszowsko-Głogowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. U. Woj. Podkarpackiego nr 138, poz. 2105) oraz Rozporządzeniem nr 80/05 Wojewody Podkarpackiego z dnia 31 października 2005 r. w sprawie Sokołowsko-Wilczowolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. U. Woj. Podkarpackiego nr 138, poz. 2106) na ich terenie zakazuje się:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.);
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciw osuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

Na terenie opracowanych lasów Obszary Chronionego Krajobrazu zajmują łączną powierzchnię 1185,61 ha. W tym Sokołowsko-Wilczowolski OCK 394,16 ha, obejmuje swoim zasięgiem całość opisanych lasów we wsi Poręby Dymarskie, oddziały leśne 1, 3, 4, 14 i 17 oraz częściowo oddziały 12,13,15,16 we wsi Cmolasy oraz oddział 1 w Hadykowie. Mielecko-Kolbuszowsko-Głogowski OCK 791,45 ha obejmuje zasięgiem całość opisanych lasów we wsiach Ostrowy Baranowskie i Ostrowy Tuszowskie oraz oddziały leśne 21, 22 i część oddziałów 20, 23, 24 we wsi Cmolasy. Całkowita powierzchnia Obszarów Chronionego

Krajobrazu, na terenie opracowanych obrębów ewidencyjnych, łącznie z gruntami rolnymi i lasami innych własności, wynosi 2688,48 ha – Sokołowsko-Wilczowolski OCK i 5466,78 ha – Mielecko-Kolbuszowsko-Głogowski OCK.

3.2.2 Zestawienie planowanych zaleceń gospodarczych na terenie Obszarów Chronionego Krajobrazu.

Nazwa obszaru/ Pow. Wydzielen (zabiegów gospodarczych - ha)	PLANOWANE ZABIEGI GOSPODARZCZE(powierzchnia w ha)						
	Odnowienia halizn i płazowin	Czyszczenia	Trzebieże		Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak zabiegu
		CW/CP	TW/TP	CSS			
<u>Sokołowsko- Wilczowolski Obszar Chronionego Krajobrazu.</u> 394,16 ha	1,13	6,04	343,59	0,34	18,28	15,21	9,57
<u>Mielecko- Kolbuszowsko- Głogowski Obszar Chronionego Krajobrazu.</u> 791,45 ha	2,92	20,31	607,16	1,36	30,13	112,84	16,73

Tab.4

3.2.3 Potencjalny wpływ realizacji dokumentu na Obszary Chronionego Krajobrazu.

Realizacja zadań zawartych w UPUL nie wpłynie negatywnie na wyróżniający się krajobraz, korytarze ekologiczne i zróżnicowanie ekosystemów Obszarów Chronionego Krajobrazu. Zgodnie z w/w rozporządzeniami na terenach omawianych OCK dozwolone jest prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej. Zadania gospodarcze projektowane w UPUL zgodne są z Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dz.U.2012.1302), oparte są na modelu trwałej i zrównoważonej gospodarki leśnej gwarantującej utrzymanie lub powiększenie zasobów leśnych (drzewnych) realizowanych poprzez przebudowę i odnowienia drzewostanów z dostosowywaniem docelowych składów gatunkowych do założonego modelu, zgodnego z założeniami „Zasad Hodowli Lasu”. W efekcie powstaną drzewostany o zróżnicowanej strukturze wiekowej, przestrzennej i gatunkowej. Powiększenie zasobów leśnych wpłynie pozytywnie nie tylko na zasoby surowca, ale również na wszelkie pozaprodukcyjne funkcje lasu, w tym na funkcje krajobrazowe. Wpływ realizacji UPUL na krajobraz w ujęciu długofalowym należy uznać za pozytywny.

3.3 Rezerваты

Utworzone na terenie wsi Huta Komorowska i Ostrowy Baranowskie rezerваты „Dolina Smarkatej” (PL.ZIPOP.1393.RP.1632) i „Jaźwiana Góra” (PL.ZIPOP.1393.RP.161), położone są na terenie Lasów Państwowych, poza opisywanymi lasami.

3.4 Użytki ekologiczne

Utworzony na terenie wsi Poręby Dymarskie i Cmolasy użytek ekologiczny Źródlica (PL.ZIPOP.1393.UE.1806012.74) położony jest na terenie Lasów Państwowych, poza opisywanymi lasami.

3.5 Obszary Natura 2000.

3.5.1 Obszary Natura 2000 położone na opracowywanym terenie.

PLB180005 Puszcza Sandomierska

Powierzchnia lasów ujętych w UPUL, położonych na terenie chronionego obszaru Natura 2000 Puszcza Sandomierska wynosi 1348,12 ha, stanowi to 1,04 % jego ogólnej powierzchni. Całkowita powierzchnia Obszaru Natura 2000 „Puszcza Sandomierska”, na terenie opracowanych obrębów ewidencyjnych, łącznie z gruntami rolnymi i lasami innych własności, wynosi 13013,85 ha, stanowi to ok 10% jej obszaru.

Obszar Natura 2000 Puszcza Sandomierska obejmuje swoim zasięgiem opisywane lasy w obrębach ewidencyjnych: Huta Komorowska, Ostrowy Baranowskie, Poręby Dymarskie, Hadykówka – całość opisanych lasów, Cmolasy - oddziały leśne 1-6, 8-17, Ostrowy Tuszowskie – oddziały 1-15, 20-21, Jagodnik – oddział 1.

W dalszej części opracowania omówiony został wpływ gospodarki leśnej na poszczególne elementy środowiska tj. chronione w ramach obszarów gatunki zwierząt i rodzaje siedlisk oraz planowane sposoby przeciwdziałania lub ograniczania negatywnego wpływu gospodarki leśnej na chronione elementy środowiska przyrodniczego. Poza elementami wymienionymi w powyższej tabeli uwzględnia się wszystkie pozostałe chronione obiekty, traktując całość opracowywanych lasów i ich otoczenie, jako potencjalne miejsca ekspansji poszczególnych populacji.

3.5.2 Zestawienie planowanych głównych zabiegów gospodarczych.

Nazwa obszaru/ Pow. Wydziałów (zabiegów gospodarczych - ha)	PLANOWANE ZABIEGI GOSPODARZCZE(powierzchnia w ha)						
	Odnowienia halizn i płazowin	Czyszczenia	Trzebieże		Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak zabiegu
		CW/CP	TW/TP	CSS			
PLB180005 Puszcza Sandomierska 1348,12 ha	7,07	31,09	1093,17	1,70	<u>21,17</u> 52,93	133,09	29,07

Tabela 5 Zestawienie powierzchni zaplanowanych prac związanych z UPUL w granicach obszarów Natura 2000.

Czyszczenia projektowane w uprawach i młodnikach leśnych przyczyniają się do poprawy warunków wzrostu i rozwoju młodego pokolenia, kształtowany jest również skład gatunkowy upraw i młodników.

W ramach prowadzonych trzebieży następuje sukcesywne usuwanie z drzewostanu drzew niepożądanych, w tym chorych i osłabionych, narażonych na atak szkodników wtórnych drzew. Trzebież wpływa dodatnio na wzrost pozostałych drzew dzięki zmniejszeniu konkurencji korzeni i koron oraz przyspieszeniu rozkładu substancji organicznej w następstwie zwiększonego dopływu światła i ciepła do gleby. Pozytywny wpływ trzebieży przejawia się wzmożonym przyrostem grubości, wysokości i wielkości koron drzew, a przez to zwiększeniem przyrostu miąższości z jednostki powierzchni oraz polepszeniem, jakości drzewostanu wskutek usunięcia egzemplarzy wadliwych. Jednocześnie, wskutek regulowania stopnia zagęszczenia drzew w drzewostanie, zmieniają się warunki środowiska glebowego i lokalny mikroklimat. Trzebieże przyczyniają się do wzmagania naturalnej odporności drzewostanów, polepszania stanu sanitarnego i higieny lasu, głównie przez systematyczne usuwanie drzew stanowiących podłoże rozprzestrzeniania się patogenów i szkodników owadzi przez polepszenia warunków wzrostu i rozwoju, a więc i stanu zdrowotnego pozostałych drzew. Przy zachowaniu terminów wykonywania trzebieży, przestrzeganiu stref ochronnych i preferowaniu w drzewostanach drzew stanowiących miejsca gniazdowania (dziuplastych) trzebieże wpłyną pozytywnie na obszary chronione.

Znacznie większy wpływ na ekosystemy leśne mają rębnie. Rębnię zupełną projektowano na siedliskach ubogich, gdzie inne formy odnowień są niemożliwe oraz na niewielkich powierzchniach innych typów siedliskowych, gdzie z uwagi na małą powierzchnię wyłączenia założenie gniazd jest niemożliwe a skład gatunkowy drzewostanu uniemożliwia stosowanie rębni częściowych. Rębnie złożone są to rębnie cechujące się znacznym rozłożeniem procesu w czasie, nawet do 30 lat i nieprzewidujące większego nasilenia prac na znacznych obszarach, prace skupiają się na powierzchniach manipulacyjnych, tu gniazdach, o wielkości od kilku do kilkunastu arów. Przy założeniu maksymalnego wykorzystania odnowień naturalnych oraz przyjętych docelowych składów gatunkowych zgodnych z zasadami hodowli lasu, cały proces zmierza do budowy drzewostanów - lasów zróżnicowanych pod względem struktury wiekowej, gatunkowej i przestrzennej, ze znacznym udziałem gatunków o charakterze biocenotycznym. Rębnie mogą lokalnie i krótkotrwale negatywnie wpłynąć na krajobraz, znajdują one jednak uzasadnienie w przyjętym, podwyższonym wieku rębności. (Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzania lasu, uproszczonego planu urządzania lasu oraz inwentaryzacji lasu (Dz. U. 2005 Nr 256 poz. 2151 określa jedynie minimalne wieki rębności). Realizacja zapisów UPUL będzie skutkowała wpływem na utrzymanie ciągłości trwania lasów oraz zwiększeniem bioróżnorodności w lasach własności prywatnej. Projektowane składy gatunkowe zbliżone do naturalnie występujących na terenie i w sąsiedztwie Obszaru mogą pozytywnie wpłynąć na przywracanie naturalnego charakteru siedliskom przyrodniczym. Skutki realizacji UPUL na terenie Obszarów w aspekcie ochrony ekosystemów leśnych określić należy, jako potencjalnie pozytywne.

3.5.3 Lokalizacją wybranych wyłączeń leśnych na tle obszarów chronionych.

Szczegółowa lokalizacja lasów - wyłączeń taksacyjnych oraz zasięgi obszarów chronionych, w tym lokalizacja chronionych siedlisk i gatunków przedstawione są na mapach gospodarczych lasu. Analiza wzajemnego położenia wymienionych elementów uwidacznia potencjalne miejsca „problematiczne” z punktu widzenia gospodarki leśnej, prowadzonej na

terenach gniazdowania chronionych gatunków ptaków lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Obszar Natura 2000 „Puszcza Sandomierska” obejmuje część terenów lasów prywatnych w obrębach ewidencyjnych: Cmolas, Hadykówka, Huta Komorowska, Jagodnik, Ostrowy Baranowskie, Ostrowy Tuszowskie, Poręby Dymarskie. W poniższej tabeli wyszczególniono pododdziały leśne, na których stwierdzono występowanie chronionych gatunków lub są one położone w bezpośrednim sąsiedztwie takich miejsc.

Nazwa obrębu	Adres leśny oddział/poddział	Zabieg gospodarczy(ha)	Chroniony gatunek/siedlisko w ramach obszaru Natura 2000 „Puszcza Sandomierska”
Cmolas	10ox	ODN HAL - 0,10	Gąsiorek
	10px	TW - 0,10	
	10rx	TP – 0,42	
	10ix	TW – 0,22	
	10gx	TW – 1,12	
	10yx	TW – 0,06	
	10zx	ODN PŁAZ – 0,38	
	10xx	TW – 0,90	
	10wx	TW – 0,13	
	10tx	TW – 0,22	
	10sx	TP – 0,07	
	12ny	TW – 0,42	
	12oy	TW – 0,09	
	12py	TW – 0,17	
	12ry	CP – 0,29	
	12sy	TW – 0,86	
	12ty	TW – 0,69	
	13c	TP – 1,96	Dzięciół duży
Hadykówka	2h	TP – 0,31	Gąsiorek
	2i	TP – 0,88	
	2k	TP – 0,59	
	2l	IB – 0,85	
	2m	TP – 0,19	

	2n	TP – 0,41	
	2p	ODN PŁAZ – 0,26	
	2r	TW – 0,16	
	2s	TP – 0,23	Gąsiorek
	2t	TP – 0,29	
	2dx	TP – 0,33	Dzięcioł duży
	3g	IB – 2,00	
Huta Komorowska	4a	TW – 0,16	
	4b	TW – 0,11	
	4c	TW – 0,33	Gąsiorek
	4g	TW – 0,62	
	12a	TW – 1,19	Dzięcioł duży
	1a	TW – 0,57	Dzięcioł czarny
Jagodnik	2g	IIIA – 0,65	Gąsiorek
	2h	TP – 0,34	Gąsiorek
Ostrowy Baranowskie	7d	TW – 1,92	
	7f	IB – 0,21	Gąsiorek
	7g	CW – 0,51	
	4m	IIIA – 5,45	Dzięcioł duży
	4o	IB – 1,05	
Ostrowy Tuszwskie	8t	TP – 1,56	Derkacz
	8w	TW – 0,93	
	8y	TP – 0,54	
	8z	TW – 0,07	
	8hx	TP – 0,31	
	8jx	IB – 0,84	
	8r	TW – 0,76	
	4gy	TW – 0,20	Gąsiorek
	4hy	TW – 1,06	

	4by	TW – 0,35	
	4dy	TW – 0,24	
	4fy	TP – 0,65	Gąsiorek
	5dx	TP – 1,82	Dzięcioł czarny
	13t	TP – 11,23	
	2f	TP – 0,83	Dzięcioł duży
	4bx	IIIA – 1,67	
	8ax	IB – 0,30	
	19n	TP – 15,87	
	21dy	TP – 5,20	
Poręby Dymarskie	11a	TP – 0,35	
	11f	TW – 0,15	
	11g	TW – 0,16	
	11o	TP – 0,35	
	11p	TW – 0,12	Zimorodek
	12i	TP – 0,35	
	12bx	IB – 0,04	
	12cx	IIIA – 0,19	
	13w	IIIA – 0,37	
	13x	TP – 0,56	
	13y	ODN PŁAZ - 0,30	
	6f	TW – 1,18	Dzięcioł czarny

Inwentaryzacja przyrodnicza na potrzeby opracowania Planu zadań ochronnych. Dane Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie.

Informacje zebrane w czasie prac terenowych związanych z wykonaniem UPUL w miesiącach lipiec-sierpień 2024 r. Stwierdzono jedynie obecność gatunku, bez wiedzy dotyczącej miejsc gniazdowania.

Tabela 6 Wyszczególnienie adresów leśnych, na terenie, których prowadzenie gospodarki leśnej potencjalnie może mieć wpływ na gatunki chronione w ramach Obszarów Natura 2000.

Zgodnie z przyjętym **Planem zadań ochronnych** dla gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony w Obszarze Natura 2000 Puszcza Sandomierska PLB180005 priorytetowe jest utrzymanie właściwego stanu zachowania siedlisk, dla każdego gatunku, będącego przedmiotem ochrony na terenie obszaru. W ramach projektowanych w dokumencie zaleceń, zmniejszających negatywne oddziaływanie na przedmioty ochrony na omawianym Obszarze, uwzględnia się wszystkie chronione gatunki, w szczególności gatunki związane z lasem. Także te niewymienione.

W projektowanym UPUL zaleca się:

- pozostawianie, przy wszelkich rodzajach zabiegów gospodarczych, drzew martwych, obumierających, dziuplastych,
- pozostawianie zwartych grup i całych płatów starodrzewi, przy prowadzeniu rębni,
- utrzymanie istniejących i zakładanie nowych stref ekotonowych,
- prowadzenie gospodarki leśnej poza okresem lęgowym,
- zaleca się, aby przed przystąpieniem do prac z zakresu gospodarki leśnej przeprowadzono wizję terenową w całym wydzieleniu leśnym albo na działce ewidencyjnej, na terenie, których planowane są te prace, w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych lub potencjalnych miejsc ich występowania,
- w projektowanym dokumencie nie zakłada się stosowania środków chemicznych, nie projektuje się zabiegów zmieniających stan stosunków wodnych i troficznych.

Przy przestrzeganiu wprowadzonych zaleceń wpływ realizacji UPUL na gatunki i ich siedliska, chronione w ramach Obszaru Natura 2000, będzie pozbawiony negatywnych oddziaływań.

W dalszej części opracowania omówiony został wpływ gospodarki leśnej na poszczególne elementy środowiska, tj. chronione w ramach obszarów gatunki zwierząt i rodzaje siedlisk oraz planowane sposoby przeciwdziałania lub ograniczania negatywnego wpływu gospodarki leśnej na chronione elementy środowiska przyrodniczego.

3.5.4 Gatunki będące przedmiotami ochrony na terenie obszarów Natura 2000:

Wymieniono wszystkie gatunki z oceną ogólną A, B lub C wg SFD dla OSO PLB18005, omówiono te gatunki, na które gospodarka leśna może wpływać bezpośrednio lub pośrednio, kierując się informacjami zawartymi w **Planie zadań ochronnych**.

Bąk zwyczajny(*Botaurus stellaris*) – A021

Bączek zwyczajny(*Ixobrychus minutus*) – A022

Bocian czarny (*Ciconia nigra*) – A030 - Gatunek związany z lasem, pośrednio związany również ze środowiskiem wodnym. Siedliska stanowią lasy w pobliżu jezior, stawów hodowlanych i rzek. Gniazduje na platformie zbudowanej z gałęzi w koronie bądź rozwidleniu drzewa. Główne zagrożenia(poza naturalnymi) dla populacji bociana czarnego mają swoje źródła w czynnikach antropogenicznych, a więc wynikają z działań człowieka. Są to działania takie jak: płoszenie, różnego rodzaju prace prowadzone w pobliżu gniazd (w tym leśne), kłusownictwo, zanikanie terenów podmokłych. **Plan zadań ochronnych**, jako zagrożenie potencjalne wymienia prowadzenie trzebieży i rębni w miejscach występowania gatunku, w okresie lęgowym od 15 kwietnia do 1 lipca. Wykluczyć należy prowadzenie prac związanych z UPUL w okresie lęgowym. Prace związane z UPUL poza sezonem lęgowym nie mogą również znacznie ingerować w kształt otoczenia obszarów występowania bociana czarnego, ptaki, bowiem mogą gruntownych zmian nie zaakceptować i porzucić stanowisko. Na terenie opisywanych lasów nie istnieją wyznaczone strefy ochrony gniazd ptaków chronionych, opisywane lasy nie stanowią potencjalnie atrakcyjnych miejsc gniazdowania bociana czarnego, są zbyt łatwo dostępne, nie tworzą większych kompleksów, na ich terenie istnieją siedziby ludzkie. Wpływ na tereny sąsiednie (PGL) - w UPUL nie przewiduje się prac mogących naruszyć stosunki wodne na opracowywanym terenie, realizacja dokumentu nie będzie powodować zanikania terenów podmokłych. W UPUL ograniczono okres wykonywania prac związanych z pozyskaniem drewna do miesięcy październik - luty Wpływ realizacji UPUL na miejsca występowania i populację bociana czarnego oceniono, jako neutralny.

Bocian biały(*Ciconia ciconia*) – A031

Gęś gęgawa(*Anser anser*) – A043

Podgorzalka(*Aythya nyroca*) – A060

Trzmiełojad(*Pernis apivorus*) – A072 – Gatunek związany z lasem. Siedliska stanowią rozleglejsze drzewostany liściaste i mieszane, rzadziej bory, w sąsiedztwie terenów otwartych i polan gdzie żeruje. Gniazduje między konarami drzew liściastych, zwykle przy skraju drzewostanu. Głównym zagrożeniem dla populacji trzmiełojada wynikają z niekorzystnych zmian środowiskowych. **Plan zadań ochronnych**, jako zagrożenia potencjalne wymienia zalesianie śródleśnych terenów otwartych stanowiących miejsca żerowania oraz zastępowanie lasów mieszanych monokulturami za zagrożenie uznaje również płoszenie ptaków w okresie lęgowym, niszczenie lęgów oraz stosowanie insektycydów. Uproszczony plan urządzania lasu ogranicza się jedynie do gruntów sklasyfikowanych, jako Ls, w związku z tym nie planuje się w ogóle zalesiania żadnych terenów, w tym śródleśnych ani przyleśnych. Oddzielnym problemem jest naturalna sukcesja leśna na tych obszarach. Zagadnienie to nie dotyczy jednak uproszczonego planu i winno być rozpatrywane w innych dokumentach regulujących gospodarkę na tych terenach. Odnosnie zastępowania lasów mieszanych monokulturami wszelkie wskazania gospodarcze zmierzają perspektywicznie do powstania drzewostanów mieszanych z głównym bądź znacznym (w zależności od siedlisk) udziałem gatunków liściastych zastępujących panującą w chwili obecnej na dużym obszarze sosnę. Projektowany UPUL nie przewiduje stosowania żadnych środków chemicznych. Na terenie opisywanych lasów nie istnieją wyznaczone strefy ochrony gniazd ptaków chronionych, opisywane lasy nie stanowią potencjalnie atrakcyjnych miejsc gniazdowania trzmiełojada, są zbyt łatwo dostępne, nie tworzą większych kompleksów, na ich terenie istnieją siedziby ludzkie. Zaleca się prowadzenie prac związanych z realizacją UPUL poza okresem lęgowym, który przypada na miesiące od kwietnia do czerwca. Oddziaływanie realizacji UPUL na miejsca występowania i populację trzmiełojada określono, jako neutralne.

Bielik (*Haliaeetus albicilla*) – A075 – Jest to gatunek związany z lasem, związany również ze środowiskiem wodnym. Siedliska stanowią stare drzewostany w pobliżu jezior, stawów hodowlanych, zbiorników zaporowych, rzek, na wybrzeżu morskim. Gniazda to przeważnie potężne konstrukcje w koronach starych drzew. Głównym zagrożeniem dla bielika z perspektywy realizacji zapisów UPUL jest niszczenie potencjalnych biotopów lęgowych poprzez wycinanie nadbrzeżnych, dojrzałych lasów oraz osuszanie mokradeł. **Plan zadań ochronnych**, jako zagrożenia istniejące wymienia, obok celowego niszczenia, niszczenie lęgów w wyniku prowadzenia trzebieży i rębni w okresie lęgowym w pobliżu gniazd nieobjętych strefami ochrony. Na terenie opisywanych lasów nie istnieją wyznaczone strefy ochrony gniazd bielika. W projektowanym UPUL zaleca się przed przystąpieniem do prac z zakresu gospodarki leśnej przeprowadzenie wizji terenowej w wydzieleniu leśnym albo na działce ewidencyjnej, na terenie, których planowane są te prace, w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych lub potencjalnych miejsc ich występowania. Wpływ na tereny sąsiednie (PGL) - projektowany dokument nie planuje zabiegów, w wyniku, których zniszczeniu mogłyby ulec wspomniane biotopy lęgowe bielika, nie przewiduje prac mogących naruszyć stosunki wodne na opracowywanym terenie. Zaleca się natomiast ograniczenia w prowadzeniu gospodarki leśnej na terenach objętych opracowaniem do miesięcy październik - luty, co dodatkowo zmniejszy ryzyko wpływu na potencjalne miejsca gniazdowania gatunku. Wpływ realizacji UPUL na populację bielika oceniono, jako neutralny.

Blotniak stawowy (*Circus aeruginosus*) – A081

Rybolów zwyczajny (*Pandion haliaetus*) – A094 – Jest to gatunek związany z lasem, a także ściśle związany ze środowiskiem wodnym. Zasiedla jeziora obfitujące w ryby w otoczeniu starych borów. Gniazda to platformy z gałęzi na wierzchołku wielkiej sosny, nieosłonięte od góry. Zagrożony utratą siedlisk poprzez wyrąb starych drzew w pobliżu wód, intensyfikację turystyki wodnej oraz nielegalny odstrzał na stawach hodowlanych. **Plan zadań ochronnych** nie identyfikuje zagrożeń dla gatunku. Zaleca się ograniczenia w prowadzeniu gospodarki leśnej na terenach objętych opracowaniem do miesięcy październik - luty, co wyeliminuje wpływ na potencjalne miejsca gniazdowania

Kropiatka (*Porzana porzana*) – A119 – Gatunek niezwiązany z lasem, **Plan zadań ochronnych**, jako zagrożenie potencjalne wymienia zalesianie terenów otwartych. Projekt dokumentu nie zawiera żadnych wskazań dla gruntów nieleśnych.

Zielonka (*Porzana parva*) – A120

Derkacz (*Crex crex*) – A122 - Gatunek niezwiązany bezpośrednio z lasem. Siedliska stanowią żyzne tereny uprawne, wilgotne łąki, pastwiska, torfowiska, turzycowiska w dolinach rzecznych. Gniazda ukryte w kępach wysokiej trawy. **Plan zadań ochronnych** wymienia wśród zagrożeń dla gatunku zalesianie terenów otwartych oraz stosowanie insektycydów. Projekt dokumentu nie przewiduje zalesień ani stosowania środków chemicznych. Prowadzenie prac w okresie zimowym eliminuje możliwość płoszenia ptaków i przypadkowego niszczenia lęgów w czasie zrywki. Zaleca się przy prowadzeniu prac związanych z przebudową drzewostanów, wszelkimi rodzajami rębni, tworzenie stref ekotonowych między ekosystemami, co powinno wyeliminować negatywny wpływ gospodarki leśnej na gatunki bytujące na skrajach i w pobliżu lasów. Stosując się do powyższych zaleceń wpływ UPUL na gatunek ocenia się na neutralny lub pozytywny.

Żuraw zwyczajny (*Grus grus*) – A127 – Gatunek związany z lasem, związany również ze środowiskiem wodnym. Siedliska stanowią zabagnione obrzeża jezior i stawów, mokradła, śródpolne zabagnienia, podmokłe olsy i łągi. Gniazduje w kopcach z roślinności na płytkiej wodzie, ukryty wśród roślin. Wymaga ochrony czynnej w postaci ochrony terenów podmokłych. **Plan zadań ochronnych, jako** zagrożenia istniejące wymienia melioracje i osuszanie siedlisk gatunku, jako zagrożenia potencjalne wskazuje prowadzenie trzebieży i rębni, w miejscach występowania gatunku, w okresie lęgowym. Na terenie opisywanych lasów nie istnieją wyznaczone strefy ochrony gniazd ptaków chronionych, w projekcie dokumentu zaleca się przed przystąpieniem do prac z zakresu gospodarki leśnej przeprowadzenie wizji terenowej w wydzieleniu leśnym albo na działce ewidencyjnej, na terenie, których planowane są te prace, w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych lub potencjalnych miejsc ich występowania. UPUL nie zawiera wytycznych, których realizacja mogłaby wpłynąć na stosunki wodne na opracowywanym obszarze, nie są również planowane zalesienia śródleśnych terenów podmokłych i bagiennych ani odnowienia halizn na takich obszarach. Dla populacji lęgowej istotnym zagrożeniem jest przeprowadzanie prac leśnych w okresie lęgowym, który przypada w okresie 15 kwietnia do 1 lipca. W projektowanym dokumencie zaleca się przeprowadzanie prac leśnych w miesiącach październik - luty. Wpływ realizacji zapisów projektu, po uwzględnieniu powyższych zaleceń, można ocenić, jako neutralny.

Mewa czarnogłowa (*Larus melanocephalus*) – A176

Rybitwa rzeczna (*Sterna hirundo*) – A193

Lelek (*Caprimulgus europaeus*) – A224 – Związany z lasem. Siedliska stanowią bory suche i mieszane w pobliżu polan, zrębów, młodników, także zarastające pożarzyska, wrzosowiska, młode drzewostany na wydmach. Nie tworzy gniazd, jaja składa w zagłębieniach bezpośrednio na ściółkę leśną. Skraje lasów zasiedla, jeśli sąsiadują z odłogowanymi gruntami rolnymi lub suchymi pastwiskami, łąkami, wrzosowiskami, wydhami. **Plan zadań ochronnych** wymienia zagrożenia istniejące, jest to sukcesja na siedliskach gatunku, zaś potencjalne to zaprzestanie użytkowania lasu rębiami zupełnymi i zalesianie terenów otwartych. Projektowany UPUL nie przewiduje zawiera wskazań dla gruntów nieleśnych. Projektowanie rębni zupełnych jest w największej mierze zależne od typu siedliska leśnego, rębnie zupełne są rębiami wiodącymi na siedliskach borowych i w znacznej części na borach mieszanych. Proponowane działania ochronne to pozostawianie siedlisk otwartych w obrębie lasów oraz pozostawianie kęp starych drzew wśród zrębów. Wpływ realizacji UPUL na miejsca występowania lelka określono, jako neutralny.

Zimorodek (*Alcedo atthis*) – A229 – Gatunek nieleśny. **Plan zadań ochronnych, jako** zagrożenie dla gatunku wymienia wycinkę drzew nadbrzeżnych, powodującą zubożenie lub utratę siedlisk gatunku. W projekcie dokumentu zaleca się tworzenie nowych i utrzymanie istniejących stref ekotonowych.

Kraska (*Coraias garrulus*) – A231 – Gatunek związany z lasem. Zasiedla głównie skraje starych drzewostanów i zadrzewień, szpalery starych drzew sąsiadujące z polami i łąkami. Gniazduje w dziuplach naturalnych lub wykutych przez dzięcioła czarnego lub zielonego. **Plan zadań ochronnych** wymienia, jako zagrożenia potencjalne zalesianie terenów żerowisk, wycinani martwych i obumierających drzew i stosowanie insektycydów. W projektowanym dokumencie zaleca się prowadzenie prac leśnych poza okresem lęgowym gatunku oraz pozostawianie fragmentów, grup starodrzewi oraz drzew dziuplastych i murszejących, stanowiących potencjalne miejsca gniazdowania. Jednocześnie nie przewiduje się stosowania środków chemicznych

Dzięciół średni (*Dendrocopos medius*) – A238 - Jest to gatunek związany z lasem. Siedliska stanowią stare drzewostany dębowe, bukowe olchowe, także stare parki, zawsze z martwymi lub obumierającymi drzewami. Gniazda wykute w martwym lub obumierającym konarze drzewa liściastego. Liczebność dzięcioła średniego zmniejsza się wskutek wycinania starych drzewostanów. **Plan zadań ochronnych** identyfikuje zagrożenia potencjalne w postaci usuwania martwych i obumierających drzew (brak planowego pozostawiania drzew dziuplastych, obumierających i martwych powoduje utratę miejsc lęgowych i żerowiskowych), prowadzenie trzebieży i rębni w miejscach występowania gatunku w okresie lęgowym do 15 kwietnia do końca czerwca. W UPUL zaleca się pozostawianie drzew dziuplastych i obumierających, docelowo zakłada się osiągnięcie ilości drewna martwego - grubego w poszczególnych drzewostanach w wielkości 5-15m³/ha. Przy prowadzeniu rębni wszystkich typów zaleca się pozostawianie zwartych grup i płatów starodrzewi. Dodatkowo zaleca się ograniczenie w prowadzeniu gospodarki leśnej do miesięcy październik - luty. Przed przystąpieniem do prac z zakresu gospodarki leśnej obowiązkowo przeprowadza się wizję terenową w wydzieleniu leśnym albo na działce ewidencyjnej, na terenie, których planowane są te prace, w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych lub potencjalnych miejsc ich występowania. Po zastosowaniu się do powyższych zaleceń wpływ UPUL na gatunek określić możemy, jako neutralny lub pozytywny.

Dzięciol białogrzbity (*Dendrocopos leucotos*) – A239 – Gatunek ściśle związany z lasem. Siedliska stanowią stare drzewostany liściaste, na niżu grądy, łęgi, olsy, brzeziny, także bory mieszane, a w górach buczyny. Gniazduje w dziuplach wykuwanych w pniu lub konarze butwiejącego drzewa liściastego, zwykle na wysokości 10-20 m. **Plan zadań ochronnych** określa gatunek, jako nieistotny dla obszaru, nie identyfikując zagrożeń. Zagrożenia powodowane są głównie wycinaniem starodrzewi i usuwaniem martwych drzew. W UPUL zaleca się pozostawianie drzew dziuplastych i obumierających, docelowo zakłada się osiągnięcie ilości drewna martwego - grubego w poszczególnych drzewostanach w wielkości 5-15m³/ha. Dodatkowo zaleca się ograniczenie w prowadzeniu gospodarki leśnej do miesięcy październik - luty, eliminując negatywny wpływ w okresie lęgów, przypadających na IV-VII. Po zastosowaniu się do powyższych zaleceń wpływ UPUL na występowanie i populację dzięcioła określić możemy, jako neutralny lub pozytywny.

Mucholówka białoszyja (*Ficedula albicollis*) – A321 – Jest to gatunek związany z lasem. Siedliska stanowią stare wysokopiennne lasy liściaste i mieszane z dziuplastymi drzewami, także stare parki. Gniazda w dziupli naturalnej lub w skrzynce lęgowej. **Plan zadań ochronnych** identyfikuje zagrożenia potencjalne w postaci usuwania martwych i obumierających drzew (brak planowego pozostawiania drzew dziuplastych, obumierających i martwych powoduje utratę miejsc lęgowych i żerowiskowych), prowadzenie trzebieży i rębni w miejscach występowania gatunku w okresie lęgowym do 15 kwietnia do końca czerwca. W UPUL zaleca się pozostawianie drzew dziuplastych i obumierających, docelowo zakłada się osiągnięcie ilości drewna martwego - grubego w poszczególnych drzewostanach w wielkości 5-15m³/ha. Przy prowadzeniu rębni wszystkich typów zaleca się pozostawianie zwartych grup i płatów starodrzewi. Dodatkowo zaleca się ograniczenie w prowadzeniu gospodarki leśnej do miesięcy październik - luty. Przed przystąpieniem do prac z zakresu gospodarki leśnej obowiązkowo przeprowadza się wizję terenową w wydzieleniu leśnym albo na działce ewidencyjnej, na terenie, których planowane są te prace, w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych lub potencjalnych miejsc ich występowania. Po uwzględnieniu wyżej wymienionych zaleceń wpływ realizacji UPUL na gatunek określić można, jako neutralny lub pozytywny.

Gąsiorek (*Lanius collurio*) – A338 - Zasiedla siedliska stanowiące skraje lasów i zadrzewień, młodniki, pasy krzewów wśród łąk, wzdłuż dróg i rowów. Gniazda wewnątrz krzewu lub korony drzewka. **Plan zadań ochronnych** jak zagrożenia dla gatunku wymienia wycinanie drzew, krzewów, żywopłotów, zagajników i roślinności karłowatej, stanowiących miejsca lęgowe i żerowiskowe, innym wymienionym zagrożeniem jest zalesianie terenów otwartych. Projekt dokumentu nie odnosi się do gruntów nieleśnych, nie istnieje ryzyko, aby w ramach realizacji UPUL zalesiano tereny otwarte, czy wycinano żywopłoty i zagajniki. Projekt UPUL zaleca prowadzenie prac z pozyskaniem drewna w miesiącach październik – luty, poza okresem lęgów. Zaleca się przy wszelkiego rodzaju pracach związanych z przebudową drzewostanów, wszelkimi rodzajami rębni, tworzenie stref ekotonowych między ekosystemami, powiększy to i wzbogaci biotopy gatunków zasiedlających obrzeża lasów oraz powinno wyeliminować negatywny wpływ gospodarki leśnej na gatunki bytujące na skrajach lasów. Stosując się do wyżej wymienionych zaleceń można ocenić wpływ UPUL na gatunek, jako neutralny lub pozytywny.

Cietrzew (*Tetrao tetrix tetrix*) – A409 – Zasiedla siedliska stanowią łąki, polany i torfowiska w rozległych lasach oraz na bagnistych terenach otwartych z zadrzewieniami, zwłaszcza w dolinach rzecznych. Gniazdo to zazwyczaj płytki dołek wygrzebany w ziemi, skąpo wyścielony trawami, liśćmi i mchem, dobrze ukryty, często po okapem z roślinności.

Plan zadań ochronnych nie identyfikuje zagrożeń dla gatunku. Ogólnie gatunek jest zagrożony zmianami siedliskowymi w lasach (zalesianiem terenów śródleśnych, osuszaniem torfowisk) oraz niepokojeniem i drapieżnictwem ssaków. Projektowany UPUL nie zawiera wytycznych, których realizacja może wpłynąć na zmianę stosunków wodnych na analizowanym obszarze. Zaleca się przeprowadzanie prac poza okresem lęgowym, w miesiącach październik - luty. Po uwzględnieniu wyżej wymienionych zaleceń, wpływ realizacji UPUL na gatunek określić można, jako neutralny.

Dzięciol białoszyi (*Dendrocopos syriacus*) – A429 - Gatunek częściowo związany z lasem. Siedliska stanowią zadrzewienia, szpalery drzew, stare parki, cmentarze, ogrody i sady. Gniazduje w dziuplach wykutych w drzewach liściastych bądź owocowych. **Plan zadań ochronnych** identyfikuje zagrożenia w postaci wycinania starych drzew liściastych, w którym najczęściej kuje swoje dziuple. W UPUL zaleca się pozostawianie drzew dziuplastych i obumierających, docelowo zakłada się osiągnięcie ilości drewna martwego - grubego w poszczególnych drzewostanach w wielkości 5-15 m³/ha. Dodatkowo zaleca się ograniczenie gospodarki leśnej do miesiący październik - luty, eliminując negatywny wpływ w okresie lęgów. Stosując się do wyżej wymienionych zaleceń można ocenić wpływ UPUL na gatunek, jako neutralny.

Poza omówionymi gatunkami (z oceną według SFD A, B lub C) w projekcie dokumentu uwzględnia się również pozostałe chronione gatunki i ich siedliska, występujące na Obszarze Natura 2000 „Puszcza Sandomierska”, w szczególności gatunki związane z lasem, na które gospodarka leśna może mieć potencjalnie negatywny wpływ.

Zalecenia: - zwrócenie szczególnej uwagi na terminy wykonywania zabiegów gospodarczych., Optymalnym okresem na wykonywanie prac związanych z użytkowaniem lasu są miesiące: październik – luty,

- przed przystąpieniem do prac z zakresu gospodarki leśnej przeprowadza się wizję terenową w wydzieleniu leśnym albo na działce ewidencyjnej, na terenie, których planowane są te prace, w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych lub potencjalnych miejsc ich występowania,
- w okresie lęgowym ptaków nie wycina się drzew, na których zostały zidentyfikowane zasiedlone gniazda,
- drzewa dziuplaste pozostawia się do ich naturalnego rozpadu,
- martwe drzewa pozostawia się w celu zapewnienia ciągłości występowania martwego drewna, przy czym jego ilość nie może w szczególności stwarzać zagrożenia pożarowego lub ryzyka wystąpienia szkodliwych czynników biotycznych,
- Zaleca się zapewnienie udziału w drzewostanach drzew gatunków wczesnosukcesyjnych, w szczególności brzozy, osiki, wierzby iwy. Udział wymienionych gatunków większy niż 10% uzależniony jest od decyzji właściciela lasu, uwzględniającej kryteria przyrodnicze, społeczne i ekonomiczne,
- w drzewostanach dojrzałych do odnowienia, użytkowanych cięciami zupełnymi o powierzchni powyżej 1 ha, pozostawia się kępy starodrzewi do naturalnego obumarcia, zajmujące do 5% powierzchni zrębu,
- tworzenie nowych i utrzymywanie istniejących stref ekotonowych, w przypadku omawianej powierzchni zaleca się utworzenie takich stref wzdłuż dwu dróg asfaltowych, stanowiących granice działki.

Zalecenia dotyczą wszystkich gatunków stanowiących przedmioty ochrony na terenie Obszaru Natura 2000 „Puszcza Sandomierska”, jak również całości lasów objętych opracowaniem, również położonych poza chronionym obszarem.

3.5.5 (Tabela 7) Potencjalny wpływ realizacji dokumentu na siedliska i gatunki, dla których obszar ma znaczenie szczególne, czyli z oceną ogólną A, B lub C w SDF, wg różnego typu oddziaływań

Lp.	Przedmiot ochrony		Przewidywane oddziaływanie realizacji UPUL										Ocena całościowa
	Kod i nazwa przedmiotu ochrony	Ocena ogólna znaczenia obszaru wg SDF	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	Stale	Chwilowe		
Puszcza Sandomierska PLB180005													
1	Bąk zwyczajny (<i>Botaurus stellaris</i>) – A021	C	x	x	x	x	x	x	x	x	x	brak oddziaływania	
2	Bączek zwyczajny (<i>Ixobrychus minutus</i>) – A022	C	x	x	x	x	x	x	x	x	x	brak oddziaływania	
3	Bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>) – A030	C	0	0	0	0	0	0	0	0	0	wpływ obojętny	
4	Bocian biały (<i>Ciconia ciconia</i>) – A031	C	x	x	x	x	x	x	x	x	x	brak oddziaływania	
5	Gęś gęgawa (<i>Anser anser</i>) – A043	B	x	x	x	x	x	x	x	x	x	brak oddziaływania	
6	Podgorzalka (<i>Aythya nyroca</i>) – A060	B	x	x	x	x	x	x	x	x	x	brak oddziaływania	
7	Trzmielojad (<i>Pernis apivorus</i>) – A072	B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	wpływ obojętny	
8	Bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>) – A075	B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	wpływ obojętny	
9	Blotniak stawowy (<i>Circus aeruginosus</i>) – A081	C	x	x	x	x	x	x	x	x	x	brak oddziaływania	

10	Rybolów zwyczajny (<i>Pandion haliaetus</i>) – A094	C	0	0	0	0	0	0	0	0	0	wpływ obojętny
11	Kropiatka (<i>Porzana porzana</i>) – A119	C	x	x	x	x	x	x	x	x	x	brak oddziaływania
12	Zielonka (<i>Porzana parva</i>) – A120	C	x	x	x	x	x	x	x	x	x	brak oddziaływania
13	Derkacz (<i>Crex crex</i>) – A122	C	0	+	0	0	0	0	+	0	0	wpływ pozytywny
14	Żuraw zwyczajny (<i>Grus grus</i>) – A127	C	0	0	0	0	0	0	0	0	0	wpływ obojętny
15	Mewa czarnogłowa (<i>Larus melanocephalus</i>) – A176	C	x	x	x	x	x	x	x	x	x	brak oddziaływania
16	Rybitwa rzeczna (<i>Sterna hirundo</i>) – A193	C	x	x	x	x	x	x	x	x	x	brak oddziaływania
17	Lelek (<i>Caprimulgus europaeus</i>) – A224	C	0	0	0	0	0	0	0	0	0	wpływ obojętny
18	Zimorodek (<i>Alcedo atthis</i>) – A229	C	x	x	x	x	x	x	x	x	x	brak oddziaływania
19	Kraska (<i>Coracias garrulus</i>) – A231	B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	wpływ obojętny
20	Dzięcioł średni (<i>Dendrocopos medius</i>) – A238	C	0	+	0	0	0	0	+	0	0	wpływ pozytywny
21	Dzięcioł białogrzbiety (<i>Dendrocopos leucotos</i>) – A239	C	0	+	0	0	0	0	+	0	0	wpływ pozytywny
22	Mucholówka białoszyja (<i>Ficedula albicollis</i>) – A321	C	0	0	0	0	0	0	0	0	0	wpływ obojętny
23	Gąsiorek (<i>Lanius collurio</i>) – A338	C	0	+	0	0	0	0	+	0	0	wpływ pozytywny
24	Cietrzew (<i>Tetrao tetrix tetrix</i>) – A409	C	x	x	x	x	x	x	x	x	x	brak oddziaływania
25	Dzięcioł białoszyi (<i>Dendrocopos syriacus</i>) – A429	C	0	+	0	0	0	0	+	0	0	wpływ pozytywny

(x) - brak możliwości oddziaływania - rodzaj projektowanego przedsięwzięcia i wzajemne położenie (odległość od obszarów chronionych) wykluczają możliwość oddziaływania, (0) - brak istotnego wpływu, oddziaływanie obojętne, (-) - potencjalne oddziaływanie negatywne, (+) – potencjalne oddziaływanie pozytywne.

3.5.6 Wpływ realizacji UPUL na integralność obszarów Natura 2000

UPUL nie zakłada działań mogących niekorzystnie wpływać na integralność obszarów Natura 2000. Oznacza to, iż nie jest przez niezagrożone zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk funkcjonujących w Obszarach, których ochrona była celem ich założenia. Celem ochrony jest samoistne istnienie Obszaru w konkretnym, zakładanym kształcie, z ewentualną minimalną ingerencją człowieka. Należy stwierdzić, że realizacja zapisów UPUL nie wpłynie w żaden sposób negatywnie na integralność obszarów Natura 2000, nie ingerując w niepożądany sposób w ich istnienie i funkcjonowanie.

4. Wpływ realizacji UPUL na inne formy ochrony, położone poza terenami objętymi opracowaniem

Realizacja UPUL nie będzie miała negatywnego wpływu na pozostałe obszarowe formy ochrony na terenie obrębów ewidencyjnych objętych opracowaniem, położonych na terenie gminy Cmolas i Majdan Królewski, nie będzie miała tym samym wpływu na funkcjonowanie i istnienie ustanowionych dla nich celów ochrony. Formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenach pozostających w zarządzie Lasów Państwowych mają własne Plany Urządzania Lasu, UPUL nie mają wpływu na działania tam podejmowane, toteż bieżące opracowanie w żaden sposób nie będzie w nie (tereny) ingerować. Dotyczące konkretnych wyłączeń taksacyjnych zalecenia gospodarcze projektowane w UPUL nie będą miały żadnego, również dalekosiężnego czy długofalowego wpływu na pozostałe istotne przyrodniczo formy obszarowe ochrony przyrody.

5. Zagrożenia powodowane gospodarką leśną (w tryb. art. 52a Ustawy...)

Zgodnie z art. 52a, ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. „o ochronie przyrody”, gospodarka leśna nie narusza zakazów wymienionych w art. 52, ust.1, pkt 1-3, 7, 8, 12 i 13 w/w ustawy, jeśli jest prowadzona na podstawie planów, które poddane zostały strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko lub jest prowadzona na podstawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej.

Sporządzona prognoza wpływu realizacji dokumentu na środowisko w pkt 3.5.3, 3.5.4 wymienia i opisuje występujące na obszarze chronione gatunki, omawia wpływ planowanej gospodarki i proponuje jej ograniczenia lub zmianę rodzaju zabiegu gospodarczego. Opisane zostały wszystkie gatunki objęte ochroną i występujące na obszarze, w stosunku do gatunków niezwiązanych z lasem stwierdza się brak związku gospodarki leśnej z funkcjonowaniem tych gatunków w środowisku. Przy omawianiu gatunków leśnych i związanych z lasem proponuje się optymalne terminy wykonywania zadań gospodarczych, co wiąże się z ochroną m.in. składanych jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych, ogranicza się prace mechaniczne na rzecz ręcznych - punktowych czynności, w koniecznych przypadkach odstępuje się od planowania zabiegów gospodarczych celem ochrony siedlisk.

Gospodarka leśna na omawianym obszarze nadzorowana jest, na podstawie zlecenia Starosty Kolbuszowskiego przez Nadleśnictwo Kolbuszowa, poprzez wykwalifikowaną służbę leśną, na podstawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej. Wykluczone są, zatem działania zmierzające do świadomego i celowego zabijania, okaleczania, chwytania, niszczenia gniazd, jaj i innych form rozwojowych, niszczenia ostoi i miejsc rozrodu, niszczenia mrowisk, nor, lęgówisk, żeremi i innych schronisk, umyślnego płoszenia i niepokojenia.

6. Działania zapobiegające wystąpieniu znaczących oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektu UPUL

Zadania w uproszczonym planie urządzenia lasu zostały zaprojektowane w taki sposób, aby prowadzona w oparciu o nie wielofunkcyjna, trwale zrównoważona gospodarka leśna przynosiła pozytywne efekty w wielu dziedzinach. Oznacza to działalność zmierzającą do kształtowania i wykorzystywania lasów w taki sposób i w takim tempie, aby zapewnić zachowanie ich bogactwa i różnorodności biologicznej, żywotności, potencjału regeneracyjnego oraz wysokiej produktywności, przy zachowaniu zdolności (teraz i w przyszłości) do wypełniania wszystkich ważnych funkcji ochronnych, gospodarczych i społecznych na poziomie lokalnym i szerszym, bez szkody dla innych ekosystemów. Zgodnie z ustawą o lasach podstawą prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej jest uproszczony plan urządzenia lasu.

Ochrona siedlisk przyrodniczych:

Na terenie lasów niepaństwowych położonych na opracowanym terenie nie prowadzono inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych, co jest zgodne z metodyką prac nad uproszczonym planem urządzenia lasu. Zapisy UPUL dotyczące wydzieleń, których położenie pokrywa się z siedliskami przyrodniczymi, chronionymi w ramach obszaru Natura 2000, są zgodne z działaniami zaplanowanymi w Planie zadań ochronnych dla Obszaru Natura 2000 Puszcza Sandomierska.

Ochrona rzadkich i chronionych gatunków:

Zaprojektowane w uproszczonym planie urządzenia lasu wskazania gospodarcze nie ingerują znacząco w środowisko ekosystemów leśnych, są efektem wiedzy i wieloletnich doświadczeń leśników w zakresie kształtowania środowiska leśnego z uwzględnieniem zachowania należytej ochrony poszczególnych gatunków.

W miejscach występowania rzadkich i chronionych gatunków roślin czynności gospodarcze powinny być przeprowadzone zimą, przy pokrywie śnieżnej w celu uniknięcia negatywnych skutków ich oddziaływania. Standardem w zakresie użytkowania lasu jest stosowanie rębni a także trzebieży na siedliskach wilgotnych w okresie zimowym. Przy występowaniu skoncentrowanym możliwe jest także wyłączenie w postaci kęp fragmentów drzewostanów. W przypadku chronionych gatunków zwierząt bardzo istotne jest aby wprowadzane zmiany w środowisku leśnym były powolne i stopniowe, w związku z tym odstąpiono od projektowania rębni zupełnych na rzecz złożonych, stopniując i rozkładając w czasie ich wpływ środowiskowy. Ponadto na powierzchniach użytkowanych rębnie zalecane jest pozostawianie grup starodrzewu, które w przyszłości tworzyć będą ważny element struktury lasu potrzebny gatunkom preferującym drzewa stare i obumierające. Zalecane w upul tworzenie stref ekotonowych na granicach ekosystemów, również nad brzegami cieków i zbiorników wodnych korzystnie wpływa na różnorodność biologiczną i stwarzają dogodne warunki bytowania także dla gatunków zwierząt nie związanych z lasem.

7. Rozwiązania alternatywne, ewentualne oddziaływania transgraniczne oraz potencjalne skutki braku realizacji zapisów zawartych w UPUL

7.1 Rozwiązania alternatywne

Opracowanie UPUL to proces, w którym spośród różnych dopuszczalnych prawnie rozwiązań wybierane są optymalne, takie, dzięki którym możemy zrealizować różne, pozornie sprzeczne, potrzeby społeczne, gospodarcze i środowiskowe. Wykonanie uproszczonych planów urządzenia lasu reguluje Ustawa „o lasach” (Dz.U. 2024, Poz.530) oraz

Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji lasu.(Dz.U. 2012 Nr 0, poz. 1302) Wymienione regulacje prawne określają jednoznacznie zawartość opracowań zarówno pod kątem treści jak i szczegółowości, określają również wszelkie konieczne i dopuszczalne zalecenia dotyczące planowanej gospodarki leśnej. Określenie rodzaju i opis siedliska, składów gatunkowych, zapasu drzewostanów oraz wszelkich parametrów taksacyjnych opiera się o wytyczne instrukcji urządzeniowej. Wszystkie powyższe ustalenia, łącznie z uwzględnionymi na etapie prac przygotowawczych lokalizacjami chronionych elementów i obszarów środowiska naturalnego, są zobrazowaniem aktualnego stanu prawnego i przyrodniczego opracowywanych lasów. Właściwe planowanie, oparte i wynikające z powyższych uwarunkowań, sprowadza się do określenia zadań gospodarczych, a w szczególności ustalenia ich zakresu i rozmiarów powierzchniowych i ilościowych. Na tym etapie rozpatrywany jest głównie potencjalny wpływ realizacji planu na środowisko naturalne, rozwiązania alternatywne rozpatrywane są pod kątem stopnia ingerencji w środowisko przez konkretne zabiegi gospodarcze. Na terenach lasów prywatnych położonych w obszarach chronionych do rozwiązań alternatywnych, jakie najczęściej stosowano należą: odstępstwa od planowania rębni, pomimo zaistnienia warunków do ich stosowania i zastępowanie ich projektowanymi trzebieżami. Rozmiar cięć w ramach trzebieży planowany pod kątem wpływu na chronione elementy środowiska, bez uwzględniania czynników ekonomicznych. Dobór sposobów odnawiania drzewostanów, w tym gatunków docelowych dostosowywanych do modelu siedlisk naturalnych. W szczególnych przypadkach ograniczenie gospodarki leśnej i sprowadzenie jej do wykonywania jedynie cięć sanitarnych zamiast planowania standardowych trzebieży czy rębni. Wykonawca planu decyduje o jego kształcie do momentu ukończenia jego projektu i przedłożenia do publicznego wglądu, umożliwiając realizację Ustawowego wymogu konsultacji społecznych, na etapie, których mogą być wprowadzane inne rozwiązania niż proponowane. Zgodnie z cytowaną Ustawą projekt planu musi zostać zaopiniowany przez Instytucje Państwowe – Nadleśnictwo, RDOŚ, Park Narodowy (w przypadku otuliny), Wojewódzki Inspektor Sanitarny. Każda z wymienionych instytucji ma możliwość wpływania na końcowe opracowanie UPUL, które aby stać się obowiązującym, dokumentem musi zostać zaakceptowane i zatwierdzone przez Starostę. Podsumowując – Kolejne etapy sporządzania uproszczonego planu urządzenia lasu, w szczególności dokładna analiza stanu środowiska, uwarunkowań prawnych i przyrodniczych, proces konsultacji społecznych i opiniowanie projektu przez szereg instytucji składa się na wypracowanie rozwiązań optymalnych lub do nich zbliżonych i możliwych do realizacji.

7.2 Ewentualne oddziaływania transgraniczne w trakcie realizacji UPUL

Ze względu na charakter prac wykonywanych w trakcie realizacji UPUL, a więc przede wszystkim lokalny charakter prac o bardzo małym zasięgu wyklucza się możliwość wystąpienia oddziaływań transgranicznych.

7.3 Potencjalne skutki braku realizacji UPUL

Gospodarka leśna prowadzona na terenach niestanowiących własności Skarbu Państwa opiera się na realizacji zapisów UPUL, tak, więc każdy właściciel zobowiązany jest do stosowania się do jego postanowień. Ma to na celu korzystanie z zasobów leśnych w oparciu o zrównoważoną gospodarkę leśną. Odstąpienie od realizacji postanowień UPUL byłoby często jednoznaczne z zaburzeniem cyklu produkcyjnego, a więc zbalansowanych wartości pozyskania i odnowienia. Miałoby to negatywny wpływ na wszelkie podmioty korzystające z zasobów leśnych, a więc np. związane bezpośrednio z leśnictwem, przemysłem drzewnym

czy też korzystające pośrednio z naturalnych zasobów lasu, a więc całe społeczeństwo. Porzucenie realizacji zapisów UPUL skutkowałoby również niekorzystnymi zmianami w gospodarce leśnej postrzeganej pod kątem ekologii (zrównoważone gospodarowanie zasobami), zwiększeniem zagrożenia pożarowego, czy też pogorszeniem stanu sanitarnego i zdrowotnego drzewostanów przez niekontrolowany wpływ czynników biotycznych w tym antropopresji.

8. Monitorowanie skutków realizacji dokumentu.

Organem prowadzącym planowanie i realizację gospodarki w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa jest starosta powiatu, w tym przypadku Starosta Powiatu Kolbuszowskiego, stąd zgodnie z art. 55, p.5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, jest zobowiązany do prowadzenia monitoringu skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko.

W ramach monitoringu wpływu realizacji dokumentu na środowisko proponuje się przeprowadzenie stosownych analiz po 5-ciu i po 10-ciu latach.

Analizy należy prowadzić w oparciu o następujące parametry:

- współczynnik realizacji etatu cięć rębnych, zarówno w aspekcie pozyskanej masy jak i etatu powierzchniowego.

- współczynnik realizacji etatu cięć przed rębnych, do pozycji „wykonanie” należy wliczać szacunkową wielkość pozyskania drewna poza prowadzoną sprawozdawczością, czyli pozyskanie nielegalne.

- istotne zmiany w składzie gatunkowym runa i warstwy podszytowej, dotyczyć to powinno szczególnie gatunków wskaźnikowych, wskazujących na potencjalne zmiany trofi siedlisk oraz zmian w bilansie wodnym.

- ekspansja gatunków obcych, dotyczy to w szczególności otoczenia i samych siedlisk chronionych, szczególnie podatnych na ekspansję, która często rzutuje na ocenę stanu ich zachowania.

Analiza poszczególnych parametrów dostarczy niezbędnych informacji, pozwalających na formułowanie właściwych wniosków i podejmowanie stosownych działań urzędowych.

Proponowana analiza prowadzona po okresach 5-cio letnich nie zwalnia od bieżącej kontroli prowadzonej w ramach realizacji UPUL, każdorazowe przekraczanie dopuszczalnych norm ilościowych i jakościowych w środowisku, powinno być zgodnie z obowiązującym prawem ograniczane, a jego skutki zneutralizowane.

9. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu uproszczonego planu urządzenia lasu (UPUL) dla obrębów: Cmolasy, Hadykówka, Huta Komorowska, Jagodnik, Ostrowy Baranowskie, Ostrowy Tuszowskie, Poręby Dymarskie w powiecie kolbuszowskim, na terenie województwa podkarpackiego. Prognoza sporządzona została w celu określenia wpływu realizacji zapisów zawartych w UPUL na elementy

środowiska naturalnego. Począwszy od wpływu w szerokim kontekście takim jak wpływ na wodę, powietrze czy klimat, przez powierzchniowe formy ochrony przyrody, tu siedliska będące przedmiotem ochrony, aż do wpływu na funkcjonowanie konkretnych gatunków chronionych roślin i zwierząt. Analiza i ocena stanu środowiska i celów ochrony opisuje warunki przyrodniczo-środowiskowe na terenie lasów, ich stan i zagrożenia oraz potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji uproszczonego planu urządzenia lasu. Pierwsza część opracowania poświęcona jest przedstawieniu ogólnej charakterystyki obszaru, na którym zlokalizowane są opracowane wsie. Kolejna część to przedstawienie funkcjonujących na opracowywanym terenie form ochrony przyrody, charakterystyka lasów własności prywatnej na terenie wsi oraz krótkie przedstawienie potencjalnych zagrożeń dla ekosystemów leśnych. Następnie przechodzimy do części opracowania zawierającą ocenę przewidywanego wpływu realizacji UPUL na istniejące formy ochrony przyrody. Końcowa część prognozy to rozważania na temat rozwiązań alternatywnych do ujętych w UPUL oraz nakreślenie potencjalnych skutków braku przeprowadzenia UPUL na terenie w/w miejscowości. Analiza będąca główną częścią opracowania nie wykazała negatywnego wpływu realizacji UPUL na funkcjonowanie poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego na opracowywanym terenie, potwierdzając zarazem zasadność podjętych dotychczas środków ochrony. UPUL są oparciem dla funkcjonowania wielofunkcyjnej gospodarki leśnej, będącej podstawą zachowania różnorodności siedlisk i gatunków występujących na obszarach leśnych. Łączne oddziaływanie uproszczonego planu urządzenia lasu na środowisko przyrodnicze oraz na obszary Natura 2000, określone w bliższej i dalszej perspektywie czasu ocenione zostało, jako neutralne, a niekiedy pozytywne. Rodzaj i charakter zabiegów gospodarczych wynikających z uproszczonego planu urządzenia lasu nie wpływa negatywnie ani na środowisko, ani na integralność obszarów Natura 2000. Realizacja uproszczonego planu nie zaburzy czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony, których ustanowiono obszar Natura 2000.

10. Wykaz skrótów i symboli

GTD – Gospodarczy Typ Drzewostanu GUS – Główny Urząd Statystyczny NTG – Narada Techniczno - Gospodarcza OSO – Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków OZW – Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty	POP – Program Ochrony Przyrody RDLP – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska SOO – Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk
Bśw – bór świeży Bb – bór bagienny BMb – bór mieszany bagienny BMśw – bór mieszany świeży BMw – bór mieszany wilgotny Bw – bór wilgotny LMb – las mieszany bagienny	LMśw – las mieszany świeży LMw – las mieszany wilgotny Lśw – las świeży Lw – las wilgotny Ol – ols OlJ – ols jesionowy
I kl. w. – pierwsza klasa wieku II kl. w. – druga klasa wieku III kl. w. – trzecia klasa wieku IV kl. w. – czwarta klasa wieku V kl. w. – piąta klasa wieku	VI kl. w. – szósta klasa wieku VII kl. w. – siódma klasa wieku VIII kl. w. – ósma klasa wieku KDO – klasa do odnowienia KO – klasa odnowienia
Ak – robinia akacjowa Bk – buk Brz – brzoza Brzo – brzoza omszona Czm – czeremcha pospolita Czr – czereśnia pospolita Dbb – dąb bezszypułkowy Dbc – dąb czerwony Dbs – dąb szypułkowy Dg – daglezwia	Jw – klon jawor Kl – klon pospolity Ksz – kasztanowiec Lp – lipa Md – modrzew Ol – olcha Olsz – olsza szara So – sosna pospolita Soc – sosna czarna Św – świerk

Gb – grab	Tp – topola
Jd – jodła	Wz – wiąz
Js – jesion	

11. Literatura

- www.gdos.gov.pl, metadane obszarów Natura 2000, Standardowe Formularze Danych dla obszarów chronionych;
- www.gdos.gov.pl, Plan zadań ochronnych dla Obszaru Natura 2000 Puszcza Sandomierska PLB 180005;
- Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (Red.) 2009. Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Warszawa;
- Gromadzki M., 2004. Ptaki. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska. Warszawa;
- Hebrich J. (red.) 2004. Lasy i bory. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska. Warszawa;
- Kondracki J. 1994. Geografia Polski, Mezoregiony fizyczno-geograficzne. PWN. Warszawa;
- Kruszewicz A. G. 2009. Ptaki Polski. Oficyna Wydawnicza MULTICO. Warszawa;
- Matuszkiewicz J. M. Zespoły leśne Polski. Wydawnictwo PWN. Warszawa;
- Matuszkiewicz J. M. (red.) 2007. Geobotaniczne rozpoznanie tendencji rozwojowych zbiorowisk leśnych w wybranych regionach Polski. PAN. Warszawa;
- Pawlaczyk P. 2008. Natura 2000. Niezbędnik leśnika. Wydawnictwo Klubu Przyrodników. Świebódzin;
- Rykowski K. (red.) 1997. Ochrona leśnej różnorodności ekologicznej. IBL. Warszawa;
- Instrukcja Urządzania Lasu. 2003. Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych. Warszawa;
- Zasady Hodowli Lasu. 2012. Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych. Warszawa.

Opracował: Dariusz Chromiec

Załącznik:

- 1) Oświadczenia w trybie Art. 51, ust.2, pkt 1 Ustawy

Oświadczenie

Oświadczam, że spełniam warunki określone w Art. 74a, ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, (Dz.U. z 2024 r, poz. 1112).

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Dariusz Chromiec